

ÁRA PORTALS
 Készítette in anno.
 524713/528.

Bevezetés
 és kiadvány:
 tal: Cij, Str.
 Baron L. Pop

Telefon: 8-61. Készítési ár:
 118, negyedére 328,
 408, egészére 1200 lej. K
 2. Havi: 2, negyedére
 12, egészére 36 dollár. Elir
 díjazás szerint. Az „Uj
 KELET” az erdélyi és hánsági sz
 eggyetlen politikai napilapja.
 utánnomását csak a for
 megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

DOMANIA
 LEUOSTA

Ara 5 lej

— Kéziratok
 megőrzését és viselkedését nem
 vállaljuk. Főszerkesztő: dr. MARINA
 ERNŐ. Felelős szerkesztő: JÁMBOR
 FERENC. Bucuresti szerkesztő: ZSÓ-
 SZEGI ERNŐ, Strada Cobalcescu 23.

Csütörtök, 1937. április 1.

5697. EV. XX. ÉVF.
 NISZAN 20. 75. SZAM

VILAG TÜRKE

Kienzl Vilmos esete az ácia- paragraffussal

Kienzl Vilmost, a „Bibliás Ember” 80 éves veterán szerzőjét a németek nem ünnepezték Németországban, mert azt hitték róla, hogy — nem árja. Később kiderült, hogy árja, de a meg nem történt nem lehet már megtörténté tenni.

Tulajdonképpen jelentéktelen dolog, mert csak elmaradt ünneplésről van szó. Mi ez ahhoz képest, hogy voltak írók és művészek, akik csodálatosképpen „öngyilkosságot követtek el börtönükben”, vagy „szökés közben lelőtték” őket, mi ez ahhoz képest, hogy hány művészt és írórt vérték nyomorékká, hány van ma is internálótáborban és hány-nak kellett éjszakának évadján egy szál ruhában menekülnie a rohamfiúk elől?

Kienzl-ügy valóban csak szeplő a fekélyes testen. Egyenesen lappália, a Kienzl sérelmét Ossietzky sorsával hasonlították össze, vagy hogy a zenélő maradjunk, ha azt nézzük, hogy hogyan járt Kienzl és hogyan járt Bruno Walter.

Amde ez sem fontos. Kis szemölcsök, vagy nagy fekélyek mind megmutatják a test igazi állapotát. És akinek szeme van, láthatja és a világ látja és a látvány olyan szörnyű, hogy egy évszázad kevés lesz ahhoz, hogy a borzadásból magához térjen. . . .

A verés

Néhány nap óta azon gyönyörködhetik az újságolvasó közönség, hogyan vonulnak fel egyetemi tanárok a hadbírság elé, ahol mint tanuk eskü alatt bizonyítják, hogy a verés hasznos és szükséges büntetési módus.

E különös egyetemi tanári megnyilatkozáshoz a bucaresti Lupta az alábbi reflexiókat fűzi:

„Néhány nap óta a bucaresti hadbírság Radulescu diák „megbüntetésének” ügyét tárgyalja .

Közismert dolog, hogy miből állott ez a megbüntetés. Minthogy Radulescu diák liberális politikát csinált, szélsőjobb oldali diák-társai elhurcolták az orvostanhallgatók otthonába, ahol meztelenre vetkőztették és nedves kőtéllel addig „büntették”, míg olyan állapotba került, hogy kezét csókolni kintzónak és esküvel ígérte meg, „hogy nem teszi többé.”

A tárgyalás egyik napján tanuvalomást tettek Manolescu és Nae Ionescu professzorok. Mindketten egyetemi tanárok, vagyis, ahogyan mondani szokták (isten bocsásd meg bűnöm) az ifjúság nevelői. Mindketten kategorikusan a verés mellett nyilatkoztak. Olyan kategorikusan, hogy az elnöklő ezredes kellett felhívja figyelmüket arra, hogy a verés súlyos bűncselekmény, amit a hadseregben is súlyosan büntetnek.

Hogy Manolescu most új jobboldali apostoli minőségében a verés mellett nyilatkozott, nincs semmi csodálkozni való. Hiszen annak érdekében, hogy a jobboldal befogadja, kész volna bármilyen elvi nyilatkozatra. Ha szükség volna rá, akár kigyót is nyelne, még valami jutalékról is kész volna lemondani, ha ezen a módon egyengethetné politikai útját. Nae Ionescu újságíró kollégának és egyetemi tanár vallomása azonban csodálatba ejtett bennünket. Mert ahogyan mi őt ismerjük, nemcsak, hogy ő maga képtelen volna ilyen „büntetésben” részt venni, de végig sem tudna nézni ilyen büntetést, anélkül, hogy ne üvöltene az ilyen barbárság miatti felháborodásában.

Végül pedig miért csak a diákok számára jó dolog a verés és miért nem az egyetemi tanárok számára is. A diákok nagykorúak lévén, mit számít az a néhány évi különbség, ami őket az egyetemi tanároktól elválasztja. Ami megfelelő számukra, megfelelő kell, hogy legyen a tanárok számára is. Nae Ionescu pedig olyan militáns politikát üz, amely sok kollégájának nem tetszik. És mi volna, higgye meg Nae Ionescu, hogy ez nem akar uszítás lenni, ha néhány ellenkező politikai véleményen levő egyetemi tanár, a nyílt uccán elragadná, egy sötét szobába hurcolná és ott meztelen testét egy nedves kőtéllel érintkezésbe hozná?

Ebben az esetben, az értékes személyi tapasztalatok alapján, több erkölcsi joga beszélhetne a verésről Nae Ionescu.”

Egy-két napon belül várják a kormány átszervezését Averescu marsall tanácskozásra hivta össze az összes volt miniszterelnököket,

**mert kiutat akar keresni a politikai élet
mai zsákucájából**

Lemaradtak a jobboldali pártok a covorlu- megyei községi választásokon

Bucuresti, március 31. Az Uj Kelet (tud.) Tatarescu miniszterelnök ma délután négy órakor audiencián jelent meg az uralkodó előtt. Politikai körökben tudni vélik, hogy az audiencia a kormány átszervezésével áll összefüggésben. A miniszterelnök megkísérelti felfrissíteni együttesét és helyt adni kormányában egyrészt néhány elégedetlen „öreg liberálisnak”, másrészt a liberális ifjúság néhány markánsabb képviselőjének. Amennyiben az uralkodó az átszervezéshez hozzájárulna, úgy ez a liberális kormány és Tatarescu pozíciójának hatalmas megerősödését jelentené, mert a

liberális kormányzás utolsó szakában engedélyezett kormányát szervezés a legfőbb bizalom szokatlan megnyilatkozása volna. A kormánykörök természetesen optimisták és akadnak vérmesebb liberálisok, akik remélik, hogy a négy év letelte után ismét Tatarescu kap kormányalkitásra megbízást. A liberális párt ugyanis egységes és fegyelmezett kormányzó instrumentum maradt, szemben az ellenzéki pártokkal, amelyek négy esztendő után sem voltak képesek megfelelő kormányprogram és egységes pártkeretek kialakítására.

Néhány napon belül megtörténik a kormány átszervezése

Ami a részleteket illeti, Dimu Bratianu állítólag ragaszkodik ahhoz, hogy az irtésedésben lévő földművelésügyi tárca élére G. Cipaiant nevezzék ki. Ezzel szemben Tatarescu a földművelésügyi és szövetkezeti minisztériumok egységesítésére gondol, Mihail Negura irányítása mellett. Berceanu földművelésügyi alminisztert a

mezőgazdasági hitelintézet kormányzója vá szemezték ki. Helyébe Costel Tataranút, vagy Petre Ghiatát kombinálják. Az Adeverul úgy hiszi, hogy az átszervezés egy-két napon belül megtörténik. Kormánykörökben tartja magát a hír, hogy a miniszterelnök a jövő héten Ankarába utazik.

Averescu marsall konferenciára hívta össze a volt miniszterelnököket

Politikai körökben egyébként hatalmas szenzációt keltett a hír, amelyet a Curen-tul röptett ma reggel világgá. Eszerint

elnöki tanácsa ma ülést tart, amelyen meg vitatják az országos pártkongresszus napirendjét. A Tempo szerint Mihalache csak azon feltétellel vállalja továbbra a pártelnökséget, ha a párt tartományi vezetőségeit megszüntetik. Ezzel kapcsolatosan a párt transzilvániai vezetői tegnap este Popovici Mihály lakásán értekezletet tartottak. Aurel Dobrescu hangsúlyozta, hogy a terv ellen nemcsak a csatlót területek, de a párt régi szervezetei is szót emelnek.

Averescu marsall volt miniszterelnöki minőségében felhívást intézett az összes volt miniszterelnökökhöz, valamint kamarai és szenátusi elnökökhöz, hogy bármelyikük elnöklése alatt üljenek azonnal össze és hozzanak olyan határozatokat, amelyek hivatva volna az országot kivezetni a politikai zsákucából, ahová került.

A középpártok győztek a covorlu választásokon

A marsallnak az a kívánsága, hogy az értekezletet még a husvéti ünnepek előtt tartassák meg. A Tempo jelenti, hogy Averescu marsall kezdeményezésére a legtöbb volt miniszterelnök kedvező választ ad. A lap valószínűnek tartja, hogy az értekezlet háromhéten belül összeül a fővárosban. Maniu tegnap este a fővárosba érkezett. Ugyancsak Bucuresztibe várják Costachescu professzort is. A nemzeti parasztpárt

Bucuresti, március 31. A covorlu megyei Sendreni, Foltesti, Balinesti, Lascar, Cartarghiu, Negrea, I. G. Duca, Baneasa, Moscu és Puticoaia községekben tegnap választották meg a községi tanácsokat. Negyvenöt tanácsos közül megválasztottak 31 liberális, 8 nemzeti parasztpárti, 3 vaidista, 2 cuzista és 1 liberális disszidens jelöltet.

Feloszlatták a japán parlamentet

Aprilis 30-ra üzték ki az új választásokat

TOKIO, március 31. (Rador.) Mivel a parlament nem volt hajlandó megszávozni az új választási törvényt, Hayashi miniszterelnök a mikádótól nyert felhatalmazás alapján feloszlatta a képviselőházat. A választásokat április 30-ra tüzték ki. A kormány szerint az intézkedésre azért volt szükség, mert a parlament bojkottálta a kormányt. Politikai körökben azt hiszik, hogy az új választások nem fognak nagyobb ettolódásokat hozni a nagy pártok helyzetében. A kormánynak különben szándékában áll új pártot alakítani a hadsereg és szélsőjobb oldali pártokból, de kísérlete nem kecséget sok sikerrel.

Hogyan fog dönteni a királyi bizottság?

írta: Moritz Geiger

Ha a régi Ausztriában valamelyik népcsoporttal igazságtalanság történt, úgy az illető népcsoport képviselői óriási lármát csaptak a Reichstagban. Ez volt a feladatuk és ezért kapták a rapidíjat. Azonfelül a megtámadott nép a parlamentben csapott lármára megerősítésére küldöttséget menesztett Bécsbe, hogy a különböző részort minisztériumokban és a császár kabinetfőnökénél a panaszt előterjessze. Az előszobában bizonyos lépcsőzetes rendszer volt. A militáns cseheknek valamivel nagyobb türelemmel kellett az excellenciás urak előszobáinak selyemszékeiben várakozniok, mint a német küldöttségeknek. A miniszter válaszában azonban nem érvényesült ez a lépcsőzetes bánásmód.

Miután a csehek előterjesztették panaszukat és átadták terjedelmes memorandumukat, az illetékes miniszter körülbelül így válaszolt:

„Jóindulatulag fogjuk megvizsgálni az előterjesztett ügyet, legyenek meggyőződve az urak, mindent meg fogok tenni annak érdekében, hogy a cseh nép jogos kívánságai teljesüljenek.”

Ezután kézfogas és megfelelő hajlongások között bucsuzkodott a delegáció a minisztertől. A küldöttek hazautaztak, népgyűlésen számoltak be utjuk eredményeiről, a helyi lapok vezércikket írtak.

A miniszter azonban a cseh delegáció után egy német delegációt fogadott, amely pontosan az ellenkezőjét kérte annak, amit a korábbi küldöttség, mint népe elengedhetetlen követelésként jelölt meg. A miniszter nyugodtan válaszolt anélkül, hogy egyetlen arcizma is megrándult volna. (Mert így tudott válaszolni, éppen azért lett miniszter belőle.)

„Jóindulatulag fogjuk megvizsgálni az előterjesztett ügyet, legyenek meggyőződve az urak, hogy . . . stb.”

Nemcsak a szatirikus elbeszélésekben és nemcsak az operettekben történik ez így. Nemcsak a régi Ausztriában volt napirenden ez a metódus, de hasonlóképpen játszódik le ma is a kapcsolat a kormány és a nép között a nagy és kis demokráciákban. A tekintély-kormányok esetében csak egy kis nüansz eltérés van. Ezek rendszerint a hódolat céljából fogadják a küldöttségeket. Minden félreértés elkerülése végett, nem a kormány hódol a népnek, hanem megfordítva. Mennél erősebb tekintélyli valamely kormány, annál több hódolatot fogyaszt.

Egy mandátum-területen, mint amilyen Palesztina, a helyzet valamivel komplikáltabb. A kormány itt nem elégedhetik meg olyan könnyen a jóindulatu vizsgálat puszta ígéretével, mert időről-időre igazolnia kell politikáját a Népszövetség mandátum bizottsága előtt. Kénytelen tehát politikai vonalát legalábbis nagyvonalokban összehangba hozni a mandátum-szerződéssel. Ha például a mandátumszerződésben elő van írva az, hogy az angol kormány köteles Palesztinában Zsidó Nemzeti Otthont teremteni, úgy az angol kormány a „zsidó” szót nem helyettesítheti egyszerűen az „arab”szóval. Napjainkban természetesen nem szabad tulbecsülni a nemzetközi szerződések értékét, azonban ott még nem tartunk, hogy az állami szerződéseket papírrongynak lehetne tekinteni.

Abban a súlyos helyzetben, amely 1936. áprilisában az arab terror kiröbbanása révén Palesztinában keletkezett, Anelia nem elégedhetik meg azzal, hogy a főkormányzó mindkét, az országban lakó nép küldött-

US 31.

kereskedő,
ulescu No.

omorbanban
k annyira,
ós gyomor-
Két üveg
mrom telje-
ottam ezen
akkik meg-
es az, hogy
előtt olyan
... A levél

ncs az em-
alig diag-
ese- és máj-
aroknál röt-
et értek el

arakban és
hét 130 lej
szertárban

ékü
sátott
z aradi
páncél-

et tud.) A
ga jelentést
y a vállalat
nem derített
állalat tulaj-
sátott rész-

at sem gyá-
hopta volna,
enek, hogy a
papírkorár-
amisült meg.
rialban meg-
enek tekinti.

törzsek

(Rador.) A
két angol
kat megsebe-
dülötörések.
ból Razmak

egyzik
a lejt
márkát

A DNS jelen-
án Nemzeti
egyezés ér-
fogják többé
lejt és Bu-
zkezés azért
Németország
hadforgalom-
eszközöit fi-
ad a román-
sét jegybank
kétségkívül
ag pénzügyi

ki a svéd
nt között

mány és par-
tört ki, mi-
ajlandó meg-
aslat sürgös-
ai admirális,
ment felozsla-

okádó R. T
L. Pop 12

Figyelem!

Csak a legjobb az Ön részére elég jó. Ezért okvetlenül csak a legbiztosabb, leg-egészségesebb és legfinomabb „BRILLIANT EXTRA PRIMISSIMA” valamint a PRIMEROS SILKEN FINEST gumit kérje és meg fog győződni arról, hogy annál jobb nem is létezik.

ségét fogadja és előtűk jóindulatu nyilatkozatokat tegyen. Az angol kormány ezért kinevezte az ugynevezett királyi bizottságot, amely két hónapig ülésezett Palesztinában, jelenleg pedig Angliában hallgatja ki a különböző szakértőket. Tulajdonképpen a bizottság legfontosabb feladata annak a kikutatása volt, hogy mi okozta az 1936 áprilisában kirobbant zavargásokat. Még élénken emlékeztetnek van mindenkinél, hogy a bizottságnak meglehetősen hosszú ideig kellett várnia arra, míg a terrorista urak megengedték, hogy a bizottság az országba jöjjön és munkáját megkezdhesse. Az arab sztrájkot és terrort néhány nappal a bizottság megérkezése előtt hivatalosan befejezték nyilvánították. Azoknak a katonai egységeknek nagyrészt, amelyet a zavargások ideje alatt hoztak az országba, újra visszaküldték hazájukba. Alig hagyta azonban el a bizottság az országot, az arab terror újra sokkal erősebb mértékben éledt fel. Az angol kormánynak tulajdonképpen egy új királyi bizottságot kellett volna kineveznie, annak megállapítására, hogy mi okozta ennek az új terrorhullámnak a kirobbanását. Ez persze nem történt meg, azonban biztosra lehet venni, hogy a kormány rövidesen néhány új zászlóalj katonaságot küld az országba. Talán szükségesnek fogja azt is tartani, hogy az angol zászlót ismét meglöbögtesse a haifai hadikikötőben.

A királyi bizottság néhány héten belül a parlament elé fogja terjeszteni fészült érdeklődéssel várt jelentését. Jósolni természetesen nem lehet. Annyi azonban már most is bizonyosnak látszik, hogy a bizottság nem fogja kettévágni a bonyolult helyzetet. Itt nincs olyan gordiuszi csomó, amit kettévágással meg lehetne oldani. Bizonyos az, hogy a Balfour-deklaráció és a mandátum-szerződés az angol kormány számára nem egyszerű makulaturapapír. Emlékeztetni akarunk itt a Jewish Agency jogtanácsosának Leonard Steinnek a királyi bizottság előtt történt emlékeztetés valóságára. Lord Peel, a bizottság elnöke feltette a kérdést:

— A mandátum-szerződés megállapításait természetesen megváltoztathatja a Népszövetség?

Leonard Stein nyomban válaszolt:

— Igen, de csak az amerikai Egyesült Államok hozzájárulásával.

Tudniillik, Anglia Amerikával, amely nem tartozik a Népszövetséghez, külön szerződést kötött, amelyben kötelezte magát, hogy Palesztinában Zsidó Nemzeti Otthont épít.

Ebből a kis jelenetből is megállapítható, hogy Anglia nem fog törekedni a mandátum-szerződés megváltoztatására. Nem is beszélve arról, hogy politikai és stratégiai érdekei kívánják meg Angliának azt, hogy Palesztinában a zsidóság partnere legyen.

Végző fokon tehát a királyi bizottság jelentése mégis csak úgy fog kinézni, mint a régi osztrák világban, amikor a kormány csak úgy tudta pozícióját megtartani, hogy egyáltalában nem volt takarékos a mindkét oldalnak szóló ígéretekkel. Palesztinai viszonyokra alkalmazva a régi osztrák sémát, meg lehet jósolni, hogy a királyi bizottságtól nem lehet salomoni ítéletet várni, hanem csak olyan ítéletet, amelyet a zavar és a pillanatnyi nehézség diktál.

— Megszüntetik Angliában a vas és acél behozatali illetékeit. Londonból jelentik: Csütörtöktől kezdve Angliában megszüntetik a vas és acél behozatali illetékeit.

Anglia elismeri az abessziniai olasz impériumot a Népszövetség legközelebbi ülészakán?

PARIZS, március 31. (Rador.) A Petit Parisien római jelentése szerint olasz körökben lehetségesnek tartják, hogy Anglia a Népszövetség május 24-i ülészakája alkalmával elismeri az abesszin birodalmat.

Herzl-drámát rendez Reinhardt Newyorkban

Kortner személyesíti meg Herzl alakját színpadon és filmen

Newyork, március 31. Érdekes drámát rendez legközelebb Newyork egyik előkelő színházában Max Reinhardt. A dráma: Herzl Tivadarnak életéről szól, a dráma főszerepét pedig a newyorki bemutatón Fritz Kortner, a német színpadok nagy művésze játssza.

Az amerikai Rhabort dolgozta fel drámává Herzl Tivadar mozgalmass életét. Az ősbemutató pedig — mint Newyorkból je-

lentik — az ottani Manhattan Opera színpadán lesz, még pedig a jövő hónapban. Max Reinhardt vállalta a dráma rendezését nemcsak a színpadon, hanem filmen is, mert röviddel a színpadi bemutatás után Hollywoodban meg is filmesítik a Herzl életéről szóló darabot. És ahogyan a színpadon, úgy a filmen is, Fritz Kortner fogja meg személyesíteni Herzl Tivadar alakját.

A LERESCU jiddis operett-társulat

második előadása Clujon április 3-án, szombaton este a katolikus gimnázium dísztermében. Színre kerül

Wie iz main Kind (Mein Staetele Beltz)

és prólóg „Die Schwieger” című sláger. Főszerepben:

ADELA LEHRER

operaénekesnő.

Rövidesen megkezdí Clujon működését az automata-telefon

30 távbeszélő állomást állítanak fel a város uccáin

Cluj, március 31. Tulzás nélkül elmondhatjuk, hogy valóságos telefonláz uralkodik a városban. Az önműködő telefonra úgy gondol a legtöbb ember, mint valami jótéteményre, vagy legalább is valami kitűnő szórakozásra, s a telefonelőfizetők úgy várják májust, mint az „új idők hajnalát”. Az is lesz. Csak az tudja kellőleg értékelni az önműködő telefon nagy előnyeit, akinek naponta — ne mondjunk sokat — legalább kétszer kell használni a távbeszélőt. Ez a napi két beszélgetés már éppen elég ahhoz, hogy az ember rájőjjön, milyen idegmegerőltetést jelent jelenleg telefonon beszélni. Szídjuk a kisasszonyt, pedig szegény nem is hibás, ő megteszi, amit tehet, az elavult rendszer hibáival megbirkózni azonban a legjobb akarattal se tudhat. Eppen Transzilvánia fővárosa az a város, ahol a legrégebb a berendezés s talán ezzel lehet megmagyarázni, hogy például Timisoarához viszonyítva — mely pedig lakosság tekintetében Cluj mögött marad — jóval kevesebb az előfizetők száma. Timisoaran ugyanis már jóideje központi „bateriás”-rendszerűvé alakították át a központot. A rendszer főelőnye, hogy a kagyló letételével megszakad az összeköttetés — s ennek az újszerű, mai időknek megfelelő rendszernek köszönhető, hogy gyors iramban felszökött az előfizetők száma.

Rövid idő alatt háromszáz új előfizető

Az előjelek arra vallanak, hogy nálunk, ahol nem is központi bateriás, hanem önműködő rendszert vezetnek be, rövid idő alatt meg fog kétszereződni az előfizetők száma. A telefon sokban megkönnyíti az életet, sok fáradtságtól megkímél s ha tényleg elsőrendű, úgy azok, akik tehetik, mind szívesen állnak be az előfizetők közé. Két hete folynak a jelentkezések az önműködő távbeszélő előfizetői közé s ezalatt az idő alatt majdnem háromszázban kérték az önműködőtelefon felszerelést. Természetes, hogy a tömeges jelentkezést nagyban elősegíti az, hogy a telefonszámok az

új előfizetőknek teljesen díjmentesen, mind össze egyhónapi előfizetési díj előzetes kifizetése ellenében vezet be a telefont. Ezek a távbeszélő népszerűsítését célzó kivételes körülmények május 1-ig maradnak érvényben s akik addig jelentkeznek, épp-úgy bekerülnek az önműködő rendszer új telefonkönyvébe, mint a régi előfizetők. Nem kell mondanunk, milyen nagy jelentősége van az előfizetők szempontjából annak, hogy nevík és készülékük száma ott szerepeljen az új könyvben. A jövőben nem lehet majd a kisasszonytól érdeklődni valamilyen szám után, mivel mindenki önmagának kapcsolt. Persze tudnia is kell a számokat... Ha valakinek száma hiányozni fog az új könyvből — ami abban az esetben fordulhat elő, ha május 1-e előtt nem jelentkezik — beszélhet ugyan más-sal, őt azonban ugyszólván lehetetlen lesz felhívni, mert nem tudják a telefonszámát.

Míg a telefonszámok irodájában naponta husz-huszonöt új előfizető jelentkeznek, addig az önműködő központ új épületében szakmunkások serege vezeti helyeire a városból beutó ezer ezer vékony drótszalát, amelyek mindegyike egy-egy vonalat jelent. A gépek és különleges készülékek már mind a helyükön vannak.

Uccai állomások

Külön meglepetést kelt az önműködő rendszer bevezetésével a telefonszámok a lakosság számára. Nyilvános önműködő távbeszélőállomásokat létesítenek a város különböző részein. Egyelőre harminc állomást állítanak fel, ha azonban szükség mutatkozik rá, növelni fogják az állomások számát. Egy beszélgetés öt lej lesz, tehát olcsóbb, mint bárhol a külföldön. Bizonyos, hogy az uccai telefonok rövidesen rendkívüli népszerűsítésre fognak szert tenni.

קאנקורר

דיא תלמוד-תורה פערשוועני ווכט איינען מלמד פיר גמרא תי"ס חומש רשי אפערטע ביי ר"ח א"י.

Adresse: Bartfeld Fischel, Petroseni.

Nyolcéves gyermek-lánocszó lép fel az

Ujságíró-Klubban

Érdekes vendége lesz április 1-én az Ujságíróklubnak. Rend Éva 8 éves kis művésznő egész estét betöltő műsort mutat be az Ujságíróklub pódiumán. Az érdekes műsoron román, orosz és angol táncok, ének-számok váltakoznak.

A WIZO zsidó hangversenye

A Wizo, mint annyi más vonatkozásban, a zsidó programadásban is megelőzte az őszet, kulturális munkát üző és kulturális terméket bemutató zsidó közöletet. A Wizo zsidó zeneesztét rendezett, mely kiváló előadók művészi munkáján keresztül ismertette meg velünk a zsidó zeneirodalom néhány mesterét, izelítőt adott a zsidó-költészetből és két kitűnő transzilvániai zsidó zeneszerzőt mutatott be, mint a közönségünk előtt már ismert Boskovits Sándort és dr. Friedmann Andort, a timisoarai nagytehetségű előadót és komponistát. A Wizo már évekket ezelőtt is kísérletezett hasonló estély rendezésével. A keddi esti hangverseny már szélesebb keretben mutatta be a zsidó zenét, elsősorban pedig a zsidó zenének transzilvániai termékeit. Hézagpótló, komoly zsidó munka volt ez, mely példát mutathat: olyan kincsei vannak a zsidó zeneéletnek és olyan szorgalmas munkásai a transzilvániai zeneszerzésnek, hogy ezeket a kincseket feltárni, nemcsak egyetlen szervezetnek volna népevelői kötelessége. A Wizo irányt mutató, keddi esti hangversenye ezért volt jelentőségű. Hogy sajnos ebben a városban nincs egyetlen elfogadható zongora sem és hogy az előadókterem tekintetében igen silányan állunk, mit sem von le a hangverseny értékéből, ha ezek a hiányosságok befolyásolták is az est zökkenőmentes megrendezését.

Hiányoltuk, hogy a hangversenyt nem vezette be rövid ismertető előadás. Elsőnek dr. Friedmann Andor lépett a pódiumra és két saját szerzeményű zsidó kompozíciót mutatott be. Első hallásra nehéz bírálatot mondani a szerzemények fölött. Az volt az érzésünk, hogy Friedmann hűségesen tartja meg az eredeti népi formákat és a kompozíció éppen a karakterisztikus részek kellő kidomborításával válik érdekessé és eredetivé. Különösen a Nigun Sabbatnál éreztük, a művész elsőrangú előadásában, hogy itt a komponista szántszándékkal húzódik hátra és a népi kompozíció eredeti elemét tárja fel, művészi és hiánytalan arányérzékkel megépített keretben. De mindezek mellett külön kell megemlékeznünk dr. Friedmannról, a virtuoz zongoristáról, aki hangszereket hivatott mestere. Egyéni ízet az átfogó lendület és kifejező erő ad ennek a játéknak. Az összes előadott számok az említett Niggun Sabbat mellett az Unsane Tokof, az Ata Hivdalta, a chassidai tánc és az utolsóként játszott két lakodalmi dal lelkes ünneplést váltott ki a közönségből.

Jiddis dalokkal először mutatkozott be nálunk Löbl Bözsi, a Wizo szervezeti életének országos ismert egyik vezetője. Löbl Bözsi finom megjelenésével, kellemes hangjával és intelligens előadókészségével valóssággal elbájolta a közönséget. Intellektuális díszlet ismertünk meg benne, aki, ha akarna, maradandó sikereket szerezhetne magának az előadóművészet rögzös pályáján is. Ilyen intelligenciával, mint zsidó előadóművésznőre komoly hézagpótló szerep várna rá. A Steht sich dort in Casele és a Bialik dal előadása tetszett nekünk a legjobban.

Fejér Sándort, a kiváló hegedűművészt tapsviharral köszöntötte a közönség. Fejér, Boskovits Sándor finom kíséretével Ravel Kadisat és Achron Zsidó melódiák c. szerzeményét mutatta be, ráadásul pedig Boskovits Sándor egyik már ismert hegedűművét játszotta. Fejér Sándor meglepő-nusu játékában éppen az átélés mélysége a megkapó: ez most sokszorosan érvényesült ezekben a szomorú s a zsidó élet mérhetetlen fájdalmait visszatükröző dallamokban. Szívesen hallanók már Fejér Sándort önálló hangverseny keretében.

A lelkes közönség hosszasán ünnepelte az est előadót, akik itt nemcsak művészetet nyújtottak, de kulturális is teljesítették.

(—Lay.)

Eljár

Hamis

Bucuresti, ma folytatott tárgyalását, szervezetének gáztott má bántalmazta is ifjuság nuiként egy lók, volt m vallomást mellett.

A mai té a bucaresti rá hallgat A tanu kij get munk alkalmával, gos diák 1 kereskedők tek rá és e Az ilyen Aversou ter azzal elnökség b tették meg jár. Ezért a diákok.

Prof. O A védelem a vádlott világbárm Kivételes ber. Virgil nának áru gavisletile Constana ra ragasz Tanu: C goknak a niók.

A köve lelkész, a Constana diákságot fesztum k Tanu: szörnyen

Constan dig elitel Edinei tanit, de alkalmaz Serban hogy lát nifesztum

Ezutár niade ké

— A alkalmá ronatanu nia. Ez hogy ma kor tan tunk egy hogy az a mater ben, de ezért ex hamisan

Al. perrendi nak, va kódex t tat arra tartóztá tékes b Diae mutat diplomá a per e különös sáról c volna s Al. veszi a jesen s egyelő a ham A h és egy el Ba d és je A v Bercea leanu

Eljárást indított a hadbíróóság a hét gárdista diák egyik védője ellen

Hamisan esküdt-e a vád koronatanúja a hadbíróóság előtt?

Bucuresti, március 31. A hadbíróóság előtt ma folytatták a hét gárdista diák perének tárgyalását, akik a liberális párt ifjúsági szervezetének egy bucuresti templomra ragasztott manifesztuma miatt elrabolták és bántalmazták Aurelian Radulescut, a liberális ifjúság egyik vezetőjét. A védelem tanúként egyetemi tanárok, lelkészek, képviselők, volt miniszterek vonultak fel és tettek vallomást a vádlott vaspárdista diákok mellett.

A mai tárgyaláson C. Giurescu professzor, a bucuresti egyetem egyik történelem tanárát hallgatták ki, aki georghista képviselő. A tanu kijelenti, hogy látta a diákrendőrséget munkában a targumuresi kongresszus alkalmával, amelyen résztvett. Egy állítólagos diák 12 ezer lejt gyűjtött össze a helyi kereskedőktől, mire huszontötötöt mérték rá és ez a korrekció nagyon helyes volt. Az ilyen büntetésekre szükség volt. Midőn Averescu marsall volt hatalmon, egy riportert azzal vádolta, hogy ellopta a miniszterelnökség butorát. Ezt a riportert nem büntették meg azonnal és ma is szabadlábon jár. Ezért hiszem, hogy helyesen jártak el a diákok.

„A vádlottak becsületére válnának bármely országnak“

Prof. Cristescu lelkész a következő tanu. A védelem kérdésére kijelenti, hogy ismeri a vádlottakat, akik becsületére válnának a világ bármely országának. Ismerem Trifát. Kivételes intellektus és abszolút lojális ember. Virgil Radulescu és a többiek nem tudnának árulók lenni, valamennyien példás magaviseletűek.

Constant védő: Mi a véleménye a templomra ragasztott manifesztumról?
Tanu: Olyan ténykedés, amelyet a hatóságoknak azonnal meg kellett volna büntetniük.

A következő tanu Gheorghescu Edineti lelkész, a vaspárda ismert barátja.
Constant védő: Tud-e tanu arról, hogy a diákságot mennyire nyugtalanította a manifesztum kérdése?
Tanu: Tudok arról, hogy az összes diákok szönyven fel voltak háborodva.

A keresztény egyház és a verés

Constant védő: A keresztény egyház mindig elítéli a verést?

Edineti lelkész: Az egyház megbocsátást tanít, de vannak esetek, amikor verést kell alkalmazni.

Serban Miloveanu egyebek között kijelenti, hogy látta a templom falára ragasztott manifesztumot.

A védő az egyik tanu letartóztatását kérte

Ezután a védelem részéről Mihail Polihroniade két szót.

— A tisztelt hadbíróóságnak — mondja — alkalma volt Amedeu Badescunak, a vád koronatanújának patetikus vallomását hallani. Ez a tanu megeskete után kijelentette, hogy matematikát hallgatott és ezen a szakor tanári diplomát szerzett. Nos, bemutatunk egy bizonyítványt, amelyből kiderül, hogy Amedeu Badescu 1929-ben beiratkozott a matematikára, két vizsgát tett az első évben, de azóta nem jelentkezett vizsgára és ezért exmatrikulálni fogják. A tanu tehát hamisan esküdt.

Al. Constant védő a büntető-kódex és perrendtartás 227. illetve 159. szakaszainak, valamint a katonai igazságszolgáltatási kódex 119. és 121. szakaszai alapján rámutat arra, hogy a hamis tanu azonnal le lehet tartóztatni és jegyzőkönyv felvételével az illetékes bíróság elé küldeni.

Diaconescu kapitány, katonai ügyész rámutat arra, hogy Badescu megszerezte diplomáját külföldi egyetemen is. Egyébként a per eldöntése szempontjából a kérdés nem különösebb fontosságu. Badescu letartóztatásáról csak inflagranti érése esetén lehetett volna szó.

Al. Constant védő: Aki hazudik, semmibe veszi a keresztet és a hadbíróóságot, csak teljesen semmis tanuvallomást tehet. A helyzet egyelőre az, hogy a hadbíróóság előtt fekszik a hamis eskü bizonyítéka.

A hadbíróóság tanácskozára vonul vissza és egyhangulag úgy dönt, hogy nem rendeli el Badescu letartóztatását, sem pedig a kérdés jegyzőkönyvre vételét.

A védelem ragaszkodik Iuca miniszter, Boreanu alminiszter, valamint Traian Braileanu cernauti egyetemi tanár tanuként való

kihallgatásához, ezek azonban nem voltak hajlandók a hadbíróóság előtt megjelenni.

Eljárás indul az egyik védő ellen

A hadbíróóság eltekint kihallgatásuktól. Ezután Zavoianu ezredes védő ügyöt tárgyalja le a hadbíróóság, aki nyilatkozatot tett, amelyben kijelenti, hogy visszavonul a vádlottak védelmétől, tiltakozásképpen az ellen, hogy Badescu tanunak nem rendelték el letartóztatását.

A katonai ügyész előterjesztésére a hadbíróóság megállapítja, hogy Zavoianu ezredes nyilatkozatában megsértette a tanácsot és elrendeli, hogy a katonai ügyész tegye meg ellene a törvényes lépéseket.

Ezután került sor a katonai ügyész vádbeszédére. Az ügyész mindenekelőtt is köszönetet mond a vádlottaknak, hogy lovaságosan beismerték tettüket. Kijelenti, hogy nem tesz egyebet, mint az érvényben lévő törvényeket fogja interpretálni.

Antonescu elutazott Belgrádba

Két napig fog tartani a kisantant tanácsának ülése

Bucuresti, március 31. Ma délelőtt 9.20 órakor Antonescu külügyminiszter a Simplonnal elutazott Belgrádba, hogy résztvegyen a kisantant tanácsülésén. Antonescu kíséretében vannak Cretzeanu meghatalmazott miniszter, politikai osztályfőnök, Paul Anastasiu sajtófőnök, Paul Zainescu követségi titkár és külügyi osztályfőnök. Az állomáson Antonescut és nejét Kasszidolatz jugoszláv, Tanriocer török követek, Korec Vladimir csehszlovák ügyvivő és a diplomáciai kar más tagjai búcsúztatták.

Belgrádi jelentés szerint Victor Antonescu és Kamill Krofta ma, április 1-én érkeznek ide. A kisantant tanácsának ülésére két napot fog igénybe venni, harmadnap, a három külügyminiszter fogadja a sajtó képviselőit. A programon több fogad

ÉRDEK VONZALOM SZERELEM

ez a siker fokozata a másik nemnél. Senki sem értékeli a hanyagságot és a tisztátlanságot. Mindenki megcsodálja a frissességet és a jólapoltságot. A sziveket az hódítja, aki szép, ragyogó fehér fogakka! tud megnyerően mosolyogni. „Szép tehér fogat?” — tehát: reggel és este Chlorodont! Meglátja, milyen csodás a hatása.

Chlorodont Fogpaszta

dóknak. Az ifjúsági vezetők feltették a kérdést és teljes joggal: hogyan kívánják tőlük egyes pártvezetők, hogy küzdjenek egy bizonyos szélsőjobb-dali szervezet ellen, midőn másrészt ezt a szervezetet az illető pártvezetők támogatják és tevékenységüket helyeslik.

A tanácskozáson leszögezték, hogy a nemzeti parasztpárti ifjúság nem hajlandó letérni a parasztpárti ideológia és a demokratikus irányelvek útjáról, mert ezek azok az elvek, amelyek a párt létét szükségessé teszik és felhatalmazzák arra, hogy képviselje a városi és falusi tömegek érdekeit. Az ifjúság csak parlamentáris és alkotmányos rendszerben találhatja meg követelési teljesítésének lehetőségét. A szabadság-eszmékhez való ragaszkodást ennél fogva semmilyen megfontolás nem befolyásolhatja, bármilyen mértékben és bármilyen oldalról is gyakorolnának a preszsiót az ifjúságra.

— A bucuresti országuton saját traktorja elgázolt egy sofört. Bucurestiből jelentik: Ma éjjel egy Bakó István nevű soför, aki egy traktort vezetett, az uttestre esett a mozgó traktor kormányja mellől. A súlyos gépjármű halálrauzta a szerencsétlen embert, majd nekirohant egy villanypóznának és felborult.

— A CFR új valutabeváltási árfolyamai április 1-vel a következők: Egyiptomi front 71-81 lej, holland forint 77.57, dinár 8.08, német márka 29.90, belga frank 23.69, pengő 27.78, török front 111.94, font sterling 698.29, olasz lira 7.24, dollár 142.86, francia frank 6.48, csehkorona 4.95, leva 2.26, palesztinai font 699.69, zloty 26.83, osztrák silling 27.78, svájci frank 31.02.

Select Mozgó

SHOWBOAT (Uzso színház)

ragyogó kiállítású, érdekes tartalmú film. Zenéjét szerezte Jérôme Kern, főszerepekben: Irene Dunne, Paul Robeson és Allan Jones, a newyorki METROPOLITAN tagja.

Mai kezdettel!

A nemzeti parasztpárti ifjúság megelégte a torzsalkodást és egyes vezetőinek a jobb-oldallal való kacérkodását

A helyzet tisztázását követelték a cluj érkekezleten

Cluj, március 31. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti parasztpárt transzilvániai ifjúsági szervezetei néhány nap előtt Clujon értekezletet tartottak dr. Victor Jinga professzor elnöklete alatt. A tanácskozás elé a párt körében nagy érdeklődéssel tekintettek. A nemzeti parasztpárti ifjúság ugyanis Transzilvániában komoly politikai és intellektuális erőt képvisel, amelynek élén a clujai egyetem néhány tehetséges gondolkodója és asszisztense áll.

A tanácskozások meglehetősen viharosan zajlottak le. A párt ifjúsága ugyanis tisztázni kívánja a pártvezetőség helyzetét és orientálódását. Leszögezték, hogy a politikai nézeteltérések másodrendű jelentőségűek ma, midőn ki kell hangsúlyozni a párt gondolkodásának és tevékenységét. A párterők szolidaritása adhatja vissza csupán a nemzeti parasztpárt autoritását és teremtheti meg a helyzetet, amelyben a párt ismét komoly kormányzati tényezőként jelenhetik meg. Nemcsak logikai és

politikai megfontolások vezetnek erre a megállapításra, hanem az elmúlt évek tapasztalatai is, amelyek a pártra nézve meglehetősen deficitesekek. A párton belüli nyugtalanság és torzsalkodás megfosztotta a pártereket mozgékonyaságuktól és letörte az egykori harci elánt.

Az ifjúság kategórikusan állást foglalt a pártnak megnyilatkozó centrifugális tendenciák ellen. Támadták mindazokat, akár öregek, akár fiatalok, akár nagyok, akár kicsinyek, akik eltérnek a pártpolitika irányelvéitől, személyes politikát kívánnak üzni és kétszínű játékot folytatnak. Különösen a jobboldali szélsőségekkel való kötetlenség ellen emelte fel tiltakozó szavát az ifjúság és ezzel kapcsolatosan komoly érveket sorakoztatott fel. Rámúttak arra, hogy miközben a párt harcosai uccasarkokon lesik és bántalmazzák a párt egyes vezetőit, ezeket a támadásokat nemcsak hogy bagatelizálják, de még erkölcsi bizonyítványokat is állítanak ki a táma-

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

április 30-tól május 10-ig.

A gyári és kézműipari termelés hiánytalan bemutatása. — 30 külön csoport. 5 külföldi állam.

50%-os utazási kedvezmény

A CFR vonalain csak visszautazásra április 30-tól május 20-ig azok részére, akik április 20-tól május 10-ig utaztak a vásárra. A magyar vasutakon úgy az oda-, mint a visszautazásra. Az odautazásra április 20-tól május 10-ig, a visszautazásra április 30-tól május 20-ig.

Vízummentes határátlépés. Vásárigazolvány egyenként 120 lejért, valamint díjtalan felvilágosítás kapható az Európa utazási iroda és a Wagons Lits-Cook iroda összes fiókjainál.

Es „Economia“ Cluj, Pinta Unirii No. 23. sz.

„A zsidóság sorsa főleg embereken mulik“

Cehul-Silvaniei zsidósága. Vándorok szállása. Dreimann ur ambíciója

Cehul-Silvanieiben Lichtenstein József, a jibou-i főrabbi helyettese és veje volt szíves felvilágosításokkal szolgálni. Százhusz zsidó család él a városban. Ezek között a többiek embersége és jószívűsége tizenöt-tizenhat családot lát el. Nemcsak adományokat kapnak, hanem apró kölcsönöket is a „Gömlüt Chaszódin“ utján, amely a hitközség garanciája mellett működik egy év óta. Gyorskölcsön utján kétezer lejig segítik a bajba jutott embert, amelyből bizony fölös számban élnek a kicsiny városban.

„Vándorok szállása“ is egyik intézménye a városnak — Orchim Stül — amelyet a hitközség adminisztrál. Dr Szász Antalné alapítványa a ház és hozzávaló telek, az egyszerű berendezés, amelyet rövidesen kicserélnék, hogy lakályossá tegyék az odavetődött szegények néhány napos tartózkodását. Tiszta, szellőztetett szobákban laknak — külön a férfiak, külön a nők — öreg csontjait meleg dymyhák takarják, ha éhesek, mindig akad valami harapnivaló. Sokszor sajnálják, hogy nem maradhatnak itt pár hónapra.

Ugyanezen a telken fenntartanak egy aggmeházfélt is, amelynek egyetlen lakója van, özvegy Grünwaldné. Az öregasszony egyedül „ura“ a kicsiny háznak és ha az egyedüllet nem lenne unalmas, bizonyára teljesen kifogástalanul telne napjai.

Legrégibb családok: Weisz Dánielék, Reichék, Hoffmannék, Groszék, Glückék, Lebovicsék és a Frisch-familia. Glück Mór elnök ur közlése szerint a zsidók 55 százaléka kereskedő, 30 százaléka iparos, néhány százalék intellektuel és szabadfoglalkozású, vagy tisztviselő és alkalmi kereső. A támogatásra szorulóknak legtöbbje az iparosok közül kerül ki.

Itt hallottam az alábbi bus-humoros és napjainkra jellemző apróságot:

Egy zsidóhoz beállt a barátja és meglepetéssel látja, mekkora buzgósággal olvassa a Porunca Vremil-t.

— Mi történt veled? Ugy tudom, az Uj Keletet járatod?!

— Kell mind a kettő — feleli. — Az Uj Keletben napról-napra olvasom, milyen változatos helyzetben van a világ zsidósága. Sokszor elkeseredem emiatt. Ilyenkor előveszem a zantiszemita újságot, amelyben azt olvasom, hogy unberufen, milyen jó dolgunk van. Ez kicsit elüzi az idegességemet.

A cionista munka általában gyöngén halad: a mizrahi tartja a lelket a zsidó mozgalomban, főleg a Zsidó Párt, amelynek feje, az energikus és csupa ész és szív dr Kertész Samu. Személye a zsidó ügyszóhoz való ragaszkodást és egységet jelenti az egész megyében.

— A zsidóság sorsa — mondja — főleg embereken mulik. Ha a megyében csupa olyan tagozati elnököm lenne, mint amilyen dr Fehér Ferenc Careiben, Karl Emanuel Záláuban, Deutsch József és dr Grosz József Valea lui Mihaiban, nem kellene különösen aggódnunk. A pártéletet ki kell építeni a jellem és összetartás iskolájává és a vezetést olyanoknak kell átadni, akik e két tulajdonság példái.

Koncepciónak nagyszerű dolog, hogy mindenki a neki megfelelő posztra jusson. De amikor megvalósulásra kerül a sor, a koncepció legtöbbszor szép költeménynek bizonyul.

Ulmeni Salaj, kicsiny mezőváros, harminc zsidó család lakja (régibbi familiák: a Jakabok és Tevjovicsok), gazdasági összetétele alig különbözik a szomszédos Cehul-Silvanieitől; talán rosszabb körülmények között élnek. Szájhagyományok és temetői emlékek szerint 250—300 év óta laknak erre felé zsidók. A Károlyiak, akiknek hitbizományához tartozott a község, a zsidókat pénzszerzéshez, termékeik értékesítéséhez használták. Kereskedők és iparosok; akadémiai végzettségű nem él közöttük. Amióta a szomszédos Arinis, vásárt kapott, a salaji hetivásár forgalma nagyon megcsappant, aminek első sorban természetesen zsidók érzik a kárát.

A község az átutazó szegénylegények, vidéki kalandorok, „tisztéletreméltó vendégek“ (ojrach hegen) pihenője. Itt nincs szükség, mint Ujvári Péter egyik novellájában, liciálni arra, hogy szombatára vendéget kapjon az ember asztalához. Wesel Ferencné, a helyi cionista csoport lelkes, aktív tagja beszélte, hogy valamikor köpcös, hátizsákos ember jelent meg náluk szombati vendégként. Megkülönböztetett tisztelettel fogadták és a lehető legjobb ételkel traktálták, mert a vendég: Benamy Sándor iróként mutatkozott be. Az ál-író sokat beszélt utazásairól és az uton szerzett élményeiről, de „sok beszéd be-

tegség“ és amikor ilyeneket mondott, hogy „Istenem micsoda világ volt az, amikor a Katalán hegyek között Sevillában tíz napig banánból és pumatejiből éltem“ a vendéglátók úgy kacagtak, hogy a link ember jónak látta hátizsákjával kerekét oldani.

[Nagy szerencse, hogy az utolsó — mölávé hamalka — lakomán történt a vasikos elszólás és nem péntek este kiddyus előtt.

Valahol Negresti és Sighet között, a sok egyformán szegény apróházak falvak egyikében, talán Remetiben, talán (Sápántan, amit jiddisül „Szöpinkének“ hívnak és híres a rebbejéről, az autobus hosszabban vésztegett. Bodega előtt, amelyben trafikot árultak és barmára sült kukoricakenyeret, ásványvizet, főtt tojást és olcsó süteményt, cukorkákat. Kicsi készlet mindenből.

Csak a poros művirágból a terítetlen asztalokon és a tökmagból volt dusan. Meg kell erőltetni a fantáziát, hogy ez a „bolt“ hogyan ad egy házaspárnak, egy tehetetlen anyóknak és vagy hét apró gyereknek a betevő falatot. Szemben a bodegával áll egy

bolt, nem érdekel mi van benne, csak a felirata: Chaim Dreimann. Nem lehet nagy túlekedés odabent, mert a tulajdonos nagy seprével tisztogatja boltja előtt s megáll, mikor hozzálépek:

— Ihr seid take a Dreimann?
— Ez csak a nevem — feleli. — A Dreier binich nischt!

Azon a vidéken ugyanis kétértelmű ez a név. Lehet: három férfi, vagy csavaros férfi. De inkább az utóbbival évődnek vele, egyszerű „Kruftmensch“, nyolc gyermekkel, kettő férjnél van és már négy unoka népesíti Maramurest, az ötödik utban. Negyvenöt évvel lehet többet kívánni egy zsidótól?

— Miből élnek?
— Leginkább hagymából és máléból, babból, kevés krumpliból. Sabeszkor van nál és hus.

Van hal és hus és nagy, szent bízalom, hogy lesz idő, amikor egy-egy köznapon is emberi eledel kerül az asztalra. Neki, unokáinak és leendő dédunokáinak, akiket feltétlenül „erlebolni“ akar.

KÖZGAZDASÁG

A Prima Ardeleana Általános Biztosító Részvénytársaság 25-ik évi rendes közgyűlése

Cluj, március 31. (Az Uj Kelet tud.) Leikes hangulatban tartotta meg 25-ik évi rendes közgyűlést a Prima Ardeleana Általános Biztosító Részvénytársaság.

A távollévő Jon Lapedatu elnök helyett dr. Russu Octav nyitotta meg a közgyűlést, utána Boér István vezérigazgató számolt be az elmúlt üzleti év eredményeiről, melynek gigantikus számadatai a társaság helyes és szolid üzletvezetéséről tesznek tanúságot. Nem is lehet csodálkozni azon a bizalmon, amelyet a társaság élvez, ha mérlegeljük az évről-évre számokban is kifejezésre jutó nagyszerű haladást és vagyonosodást.

A társaság mérlegének egyes kiemelkedőbb mozzanatait a következők:

Az előző évi 63.066.542 lejről a biztosító társaság összebevétele 71.869.177 lejre emelkedett. Élettöke állománya a múltévi hatalmas, 214 millió új tőkeprodukciónál a 658 millió lejt érte el. A vállalat mobilitását is a legfényesebben igazolja diszponibilis készpénz készletének az előző évi 42 millióról 48 millióra történt szaporulata, amely mellett a már naggyá nőtt ingatlan komplexumához ezúttal is, itt Clujon egy monumentális háromemeletes új bérpalotát épített a biztosító társaság, amely

nemsokára már fedél alá is kerül. A biztosító tartalékai az előző évi 198.641.575 lejről 214.654.015 lejre emelkedtek.

A fejlődésnek ezek a bizonyítékai teljes mértékben bizalmat, melyet az intézet vezetősége, úgy részvényesei, valamint a nagyközönség részéről élvez.

Az igazgatóság és felügyelőbizottság megválasztása és az alaptökének kétféle millióval, tízmillióról tizenkétféle millióra történt felemelése után, az új igazgatósági testület a távollévő Jon Lapedatu elnöknek táviratilag fejezte ki szerencsekívánatait a társaság 25 éves fennállása alkalmából.

Újabb semmitőszéki konverziós döntések

A konverziós törvény 40. szakasza, amely az adósnak azon hitelezőjével szembeni kötelezettségeit szabályozza, kik a konverziós ajánlatot nem fogadják el, kötelezően előírja, hogy ezek a hitelezők ily értelmű nyilatkozatot kell tegyenek az adós székhelyén illetékes törvényszéknél 40 napon belül. A nyilatkozatnak a törvényben előírt adatokat kell tartalmaznia. A cluj-i tábla egy

ilyen ügyben kimondotta, hogyha a hitelező elutasító nyilatkozata nem tartalmazza a törvényben felsorolt adatokat, még akkor is érvénytelennek tekintendő, ha a hitelező a 40 napos határidőt betartotta. A Casatia I. S. 1936 jun. 22. Dos. 564. számú döntésében a cluj-i táblával ellentétben kimondotta, hogy a hitelezői deklaráció helytelen kitöltését a törvény nem szankcionálja és így a nyilatkozat akkor sem veszti el hatályát, ha a felsorolt adatok elégtelenek.

A semmitőszéki I. szekciója Dec. 864 din 30. Junie 1936 sz. döntésében kimondotta, hogy az elővárosok (comune suburbane) lakói mezőgazdasági konverzióra jogosultak. A Casatia ezen döntését a helyi közigazgatási törvény 185. paragrafus indokolja, mely szerint egy falu vagy község valamely közeli város elővárosának minősítheti magát, azonban u. e. törvény 186. paragrafus szerint az előváros továbbra is megtartja falu vagy falusi község jellegét.

Palesztinai borotvapenge

Kapható FRIED JENŐ

acéláru szaküzletében

Cluj, Strada Regina Maria 27.

Rövid üzleti hírek

A bucaresti ítéltábla III. szekciója Dec. 58. sz. döntésében kimondotta, hogy jutalékok nem vonatkoznak a jövedelemből, csak azon esetben, ha a jutalékok fizető vállalat igazolja, hogy a jutaléka vonatkozó adót levonásba hozta és befizette a pénzügyigazgatósághoz. Nem vonatkozik ezen kötelezettség oly egyéneknek kifizetett jutalékokra, kiknek bejegyzett cégük van.

Grigore Alexandrescu börgyár részére a Banca Ardeleana, 4,5 millió lejes folyószámlahitelt szavazott meg, amelyet a börgyár a nemzetvédelmi minisztériummal szembeni követeléseinek engedményezésével garantált. A börgyár ezen összeget nyersbőr vásárlásokra fogja fordítani, hogy a hadsereg részére történő szállításait teljesíthesse.

Scheiner sighet-i gyapjuszövőde, amely eddig kendőgyártással foglalkozott, freskó szövetek gyártását is megkezdte. A vállalat közelebről állítja fel festődőjét és a szükséges gépeket Németországból importálja.

Vinificatia Ardealului elnevezéssel március 15-én tartotta alakuló közgyűlést a cluj-i mezőgazdasági kamaránál a bortermelő-közvetkezte. Elhatározták, hogy 1000 lejes részjegyet bocsátanak ki, melyek természetben (bor és pálinka) is fizethetők. Igazgatótanácsai és felügyelőbizottsági tagok legalább 10 részvényt kell jegyezzenek.

Siculia kereskedelmi r. t. Cluj elnyerte Péterffy A. Covansa hemespun szöveteinek cluj-i képviselőjét. A vállalat megvásárolta Dani Gergely-féle permetezőgépet szabadalmát, amelyet saját maga értékesít.

A svéd utépítő társaság az idei évben folytatja a Feleaci tetőtől Turdáz nyuló utca-kasz kiépítését. Az utat részben aszfalttal, részben kis kockákkal építik ki.

Mérnök! Gyár! Orvos!

Minden német (25% redukción), francia, angol, stb. folyóirat és könyv LEPAGE-nál Cluj. Kérjen ingyen jegyzéket Lepage-tól, Cluj, jelezve mely szakma érdekli.

SZÉKELY ÉS RÉTI
BUTORGYÁR R.T. · BUCURESTI · TG. MUREŞ
TERVEZÉSEBEN
KIVÁ NATRA MEGBIZOTTUNK FELKERESI!

Vaida ragas

Bucuresti, tud.) Az egyben kérte ki és markansal sebbségi kérés megkérdezett válaszában ráta párt ro ségek egye többiek, vag megtagadták hivatkoztak. Ebből az a leközölni a gasló szemé

„Az t hím val, bíráló let-megnyila félelemmel ciónkat, — nélkülöző h

a kisebbé a román nem áll r készített heti a ne pasztalato energia-fő szág alkü zik, —

Ennek meg a nemro sokkal, vag tését. Ilyer egyetlen ke re. Az ilye kiülöznek r

állandó az állam vagy eg

ami ha ne politikai h lantené az tónságrz való megtr Hogy eg és az ille vendhessz nyugalon

mert ne haza vala a polgári közügyek lis és gaz

A kiseb ezt meg az orsz

Meg kell ket, hogy másis kö desben é lampoliti

teremt ielkükt ben j

A legbiz hogy ne gekkel, kat és lan mag ban, am fiai szá turális

„Az a a po

MAN des“ c mi int amelyb „Am gáltatá

TIZENKÉT ESZTENDŐVEL EZELŐTT...

Vaida Sándor és Maniu Gyula a kisebbségek elnyomása ellen. Maniu Gyula államrezonból ragaszkodik ahhoz, hogy kisebbségi tisztviselőket is nevezzenek ki. Titulescu a helyes kisebbségi állampolitikáról

Bucuresti, március 31. (Az Uj Kelet tud.) Az egyik fővárosi hetilap körkérdeésben kérte ki a politikai pártok vezetőinek és markánsabb tagjainak véleményét a kisebbségi kérdés felől. Jellemző módon a megkérdezettek legnagyobb része kitért a válaszadás alól. Egyedül a szociáldemokrata párt román vezetője vállalta a kisebbségek egyenjogúságának gondolatát, a többiek, vagy minden indoklás nélkül megtagadták a választ, vagy pedig arra hívtakoztak, hogy kényes kérdés, *gyűlékony anyag, amelyhez nem tanácsos hozzászólni.*

Ebből az alkalomból érdekesnek tartjuk leközölni a román politika három kimagasló személyisége: Maniu Gyula, Vaida

Sándor és N. Titulescunak a kisebbségi kérdéskomplexumról alkotott véleményét. Meg kell jegyeznünk, hogy amíg Titulescu nyilatkozata viszonylag frissebb, addig Maniu és Vaida vallomása a kisebbségi kérdéstről régebbi keletű. Ezek a megnyilatkozások abból az időből származnak, midőn az ország politikai atmoszféráját még nem aknálták alá a szélsőséges agitációk, amelyek azóta egyesek felfogását megváltoztatták, másokat, szemérmesebbeket pedig hallgatásra kényszerítették.

Íme a vélemények:

VAIDA SANDOR „A határok problémája” című 1925-ben tartott előadásában a román társadalmi intézet előkelő hallgatósága előtt mondotta a következőket:

„A kisebbségek gyöngítése nem jelenti a románság megerősödését”

„Az tenni, hogy a kisebbségek vádolásával, bírálatokkal, vagy nemhivatalos gyűlölet-megnyilatkozásokkal, irigységgel, vagy féltékenységgel megerősíthetjük gazdasági pozícióinkat, — naiv, szociológiai perspektívát nélkülöző hit bizonyítéka volna. Mert

a kisebbségek gyöngítése nem egyértelmű a román elem megerősödésével. Amíg nem áll rendelkezésünkre megfelelően előkészített emberanyag, amely helyettesítheti a nemromán termelőmunkát, tapasztalatot és ismereteket, minden olyan energia-forrás gyöngítése, amely az ország aktív energiáinak összegéhez tartozik, — önmagunk gyöngítését jelenti.

Ennek megfelelően teljesen tévesnek tartom a nemrománoknak erőszakkal, sikanizációkkal, vagy üldözésekkel való elmozdítását. Ilyen eszközök egyetlen államban és egyetlen korszakban sem vezettek eredményre. Az ilyen eszközök már csak azért is nélkülöznek minden észszerűséget, mert

állandó belső villongásokban felőrölnék az állam energiáit, az ország egynegyed vagy egyötöd része és a többi polgárok között,

ami ha nem is jelentené az állam földrajzi-politikai határainak veszélyeztetését, de jelentené az állampolgári öntudat és a jogbiztonság érzetének a belső villongások által való megrendítését.

Hogy egy államban termelőmunka folyjék és az illető állam megfelelő tiszteletnek örvendhessen kiülődön,

nyugalomra és belső rendre van szükség,

mert nem lehet másképpen elérni, mint e haza valamennyi fiának aktív részvételével, a polgári szabadságjogok keretei között, a közügyekben és az ország politikai, kulturális és gazdasági életének irányításában.

A kisebbségeket nem irhatjuk ki, de ha ezt meg is tehetnők, szétmarcangolnók az országot és a közjóra hasznos értékeket semmisítenénk meg.

Meg kell tehát találni az utakat és eszközöket, hogy biztosítsuk a haza számára maximális közreműködésüket az általános fejlődésben és jólétben és alaposan átgondolt állampolitikával

teremtünk lehetőséget számukra, hogy nélkülükben elégedetlen polgárokból lélekből jó és odaadó hazafiakká legyenek.

A legbiztosabb eszköz ennek elérésére az, hogy ne foglalkozunk tulsókat a kisebbségekkel, tartuk tiszteletben szabadságjogaikat és jogaikat és foglalkozunk minduntalan magunkkal, azon eszközök megtalálásában, amelyek biztosíthatják a román nemzet fiai számára a számszerű gazdasági és kulturális felsőbbiséget.”

„Az államrezon nem türi, hogy a polgárokat két kategóriába osszák”

MANIU GYULA: „A kisebbségi kérdés” címmel ugyancsak a román társadalmi intézetben tartott 1924-ben előadást, amelyben a következőket mondotta:

„Ami a kisebbségeknek az igazságszolgáltatásban és a közigazgatásban való

részvételét illeti, azt hiszem, hogy a faji nyelvi, vagy vallási különbség nemcsak hogy nem kell akadályt képezzen, a közhivatal elfoglalásában, de ellenkezőleg:

az államnak kell arra törekednie, hogy különösen a kisebbséglakta vidékeken a kisebbségek köréből alkalmazzon mindenféle tisztviselőt.

Ezt nemcsak az egyenjogúság elve alapján, valamint az erkölcsi és jogi kötelezettségek folytán, amelyeket magunkra vállaltunk a békeszerződésekben és más megnyilatkozásainkban, hanem mert így dikálja az államrezon is. Ez azt kívánja, hogy az állam lényéhez fűzzük annak összes polgárait, minél erősebben és minél több szállal.

Az államrezon nem türi, hogy a polgárokat két kategóriába osszák: a jogosan, vagy érdemtelenül támogatottak és az üldözöttek és proskibáltak kategóriába.

Ugyancsak az államrezon kívánja, minden megfelelő erőt használjunk fel a közszolgálatban és amennyire csak lehetséges, kisebbségeket helyezünk el a kisebbséglakta vidékeken, mert a dolgok természetéből következően, hogy a kisebbségek nyugodtabban fogadják az ő nemzetiségükbeli tisztviselők kezéből a számukra gyakran kellemetlen határozatokat. Ha kizárólag romá titisztviselőink volnának, a közigazgatás és a tisztviselők minden esetleges hibájának ódiuma gyűlölettel és megvetéssel hárulna magára a román államra és népre.

Van még egy másik államrezon is, mely a kisebbségi tisztviselők alkalmazását kívánja. Nem helyes dolog a kisebbségek összes intellektuális elemeit a szabadfoglalkozások felé terelni, míg a román intellektuekból, vagy fél-intellektuekból joggal, vagy jogtalanul tisztviselőket csinálni, tehát alárendelt, függő elemeket, akik ki vannak zárva a szabad konkurrenciá alá vetett nemzeti munkában és terelésben.

Rendületlenül hiszem, hogy ez az egyetlen út, amely a mi nemzeti államunk számára megalapozásához és biztos fejlődéséhez vezet. Csak az összes szabadságjogok és nemes gondolatok, a kulturális és em-

IMPOTENCIA!

VILÁGSZABADALOM! IMPOTENCIA már csak a múlté! A CASANOVA készülék (nem gyógyszer) használatával itjúságtól a legelőrehaladottabb korig, még a legsúlyosabb IMPOTENCIÁBAN szenvedő FÉRFI is, viszszanyeri teljes virilitását. Küldjön 17 lejt bélyegben, melynek ellenében díjmentesen megküldön diszkrétan ezen tüneményes készülékek ismertetőjét. Készülékek állandóan raktáron.

A. Fischer Bucuresti I. Casuja postah 333.

beri fejlődési törekvések meleg oltalmazása révén lesz része hazánknak a világ tiszteletében.”

„Az állam, amely nem biztosítja a maximális jólétet a kisebbségek számára”

Nicolae Titulescu a Dictionnaire Diplomatique-ban megjelent cikkében írja a következőket:

„Egy állam, amely nem tenne meg min-

den erőfeszítést, hogy a maximális jólétet biztosítsa kisebbségeinek, egy állam, mely nem érti meg, hogy elsörendű érdeke fűződik ahhoz, hogy valamennyi polgára lojális hibe legyen s hogy ne igyekezzen megsemmisíteni egyes alattvalóinak kulturális és vallási egyéniségét; egy állam, amely nem vet számot azzal, hogy önmaga kell legnagyobb bajvivója legyen kisebbségei helyesen felfogott érdekeinek, az ilyen állam nemcsak az emberiség törvényeit sértené meg, amely az egész civilizált közösséget kell, hogy irányítsa, de saját létfenntartásának törvényei ellen cselekedne.”

(Nem hiszem, hogy az államok, amelyeknek kötelezettségei vannak a kisebbségekkel szemben, akik a francia iskolától az emberi jogokat, az angol iskolától az alkotmányos szabadságot és az olasz iskolától a nemzetiségi elveket tanulták meg, — arra gondolnának, hogy saját mestereikkel szemben félremagyaráznák a szent tanítást, amelyet kaptak.)

—OXO—

Kártyaadósságaiért öngyilkosságot követett el egy cluji műasztalos

Cluj, március 31. A Traian ut 20. szám alatti házban Preda Benjamin 54 éves műasztalos szerda délelőtt nagymennyiségű marólugoddal öngyilkosságot követett el. Preda néhány hónappal ezelőtt kártyázni, illetve ruletteni kezdett. Hatalmas tételekben játszott és óriási összegeket vesztett. Jölmű mülhelyének minden keresetét a kártyajáték esmésztette fel. Végül ötszáz ezer lej értékű házáat is eladta és ezt az összeget

is elkártyázta. Néhány héttel ezelőtt öngyilkosságot kísérelt meg szublimátasztilákkal. Ekkor azonban sikerült megmenteni az életnek. Tegnapi éjjel újabb kártyázott és nagy összegeket vesztett. Ekkor határozta el magát másodsor az öngyilkosságra. Marólugot vett be és néhány óra múlva kiszenvetett. A tragikus véget ért műasztalos eltemetésére a rendőrség megadta az engedélyt.

Capitol Muzgó

az 1936—37. év legnagyobb filmje!

Beethoven nagy szerelme

Alakítja a legnagyobb francia színész:

HARRY BAUR

Rendezte: ABEL GANCE. Ez a hatalmas film a halhatatlan nagy zseni legnagyobb zenealkotásait hozza a párizsi Nagyopera koncertzenekarának közreműködésével: Monechinsonate, Apasionate, IX. Symfonia, stb. Jegyelővétel egész nap! Telefonszám: 3-88.

Tízmillió segélyt kapott Timisoara városa egészségügyi épületeinek befejezéséhez

Az ország legmodernebb egészségügyi intézményei épülnek Timisoara

Timisoara, március 31. (Az Uj Kelet tud.) Timisoara város időközi bizottságának elnökét, dr. Roman Agostont, tegnap délután telefonon értesítette az egészségügyi minisztérium, hogy a városban megkezdett, de tökéhiány miatt félbeszakított egészségügyi intézmények továbbépítésére 10 millió lej segélyt utaltak ki, amit a város vezetőségének már át is utaltak. Ma délelőtt az interimár bizottság megbizottai már át is vették a pénzt, amellyel a város magyarányu egészségügyi építkezéseinek terveit fog sikerülni végre realizálni.

Az egészségügyi minisztérium által kiutalt 10 millió lejes támogatás terve Dinu Bratianu a liberális pártelnöknek timisoarai tartózkodása alkalmával vetődött fel először. Dinu Bratianu meglátogatta az összes megkezdett épületeket, amelyek rendkívül megnyerték a tetszését és ajánlkozását fejezte ki afölött, hogy a városnak sincsenek meg a megfelelő alapjai ezeknek az épületeknek a befejezéséhez. Dinu Bratianu pártelnök intervenciójára határozta el aztán az egészségügyminisztérium a 10 millió összeg folyósítását.

A város vezetősége a 10 millió lejből befejezi a Pasteur intézet megkezdett építkezési munkálatait, felépíti a tüdőbeteg szanatóriumot, valamint modern poliklinikát létesít. Ezek az épületek már mind félig készen állanak és rövidesen tető alá hozhatók.

Timisoara, az ujonnan felépülő egészség-

ügyi intézményekkel az ország egészségügyileg legmodernebbül és legtökéletesebben felszerelt városa lesz.

Itt írjuk meg, hogy a város interimár bizottsága elhatározta a városi költségvetésnek tizenkétmillió lejjel való felemelését. Ezt az összeget a csatorna, stb. illetékek felemeléséből akarják elérni. Az interimár bizottság elnöke és a városi főjegyző ma este Bucurestibe utaznak, hogy a belügyminisztériumban a költségvetési tervet helybenhagyásért kérik.

— Ideges emberek gyomor- és bélbajánál reggelizés előtt egy félphár természetes „Ferenc József” keserűvíz kissé felmelegítve igen kellemes háziszor, amely a székletét elrendezi, az emésztést előmozdítja és az egész anyagcserét jótékonyan befolyásolja. Az orvosok ajánlják.

— Földcsuszamlás Svájcban. Bernből jelentik: Mutier közelében egy hatszáz méter széles és 200 méter hosszú kerülő földdarab óránkénti két centiméteres sebességgel csuszlik. A fák kidőlnek, a házakat összeomlás fenyegeti.

— Helybenhagyta a timisoarai itélőtábla a mérgekeverő asszonyok büntetését. Timisoarai tudósítónk jelenti: A timisoarai itélőtábla ma foglalkozott Márton Mária és Bittesbeter Erzsébet bűnügyével, akiket — mint ismeretes — a timisoarai törvényszék mérgekeverés büntetéséért annak idején életfogytiglani fegyházra ítét. A tábla rövid tárgyalás után mindkét asszony büntetését helybenhagyta. A vádlottak a semmitörvényszékhez fellebbeztek a táblai döntés ellen.

Orvos!

francia, an-LEPAGE-nál Lepageól, érdekl.

SPORT

Vasárnap Budapesten dől el: résztvesz-e Románia és Jugoszlávia a Közép-Európa Kupában?

Cluj, március 31. (Az Uj Kelet tud.) A összeszokott együttes, amely bármely európai csapat ellen megállná a helyét. A berlini zsidó futbalcsapat palesztinai turája során játszani fog még a petachtikvai, neszioni, rechiwoti, nataniai, tiberiasi és végül a haifai Makkab futbalcsapatával.

Blum Zoltán a CAO edzője. Hirt adunk róla, hogy az oradeai zöld-fehérek vezetője ajánlatot tett Blum Zoltánnak, a Ferencváros szabadságon levő edzőjének, vállalja el a szezon befejeztéig a CAO futbalcsapatának edzői tisztjét. Az erre vonatkozó tárgyalások sikerre vezettek. Blum Zoltánt mára várják Oradea és azonnal megkezdí működését.

A Haggybor teniszszakosztálya április 15-én nyitja meg sétatéri két új vörössalakk pályáját, valamint a Calea Victoriei 117. sz. alatti pályáit. Jelentkezni a titkárságnál lehet Str. Memorandului 13. szám alatt minden délután 6-tól 8-ig.

Az asztaliteniszszövetség által megbüntetett játékosok és Binder volt alelnök fellebbezési tárgyalása április 2-án, pénteken lesz az UFSR előtt.

A Károly-kupa döntője, amelybe — mint ismeretes — a védő Déli Liga és a győztes Nyugati ligák kerültek, a két liga vezetőjének megállapodása szerint június 6-án lesz Bucurestiben.

Ilyen előzmények után, de főleg a közben meghalt Meisl Hugó jóindulatának eredményeként, aki mindenképpen a két nemzet bevonása mellett foglalt állást, Románia és Jugoszlávia bevonulása a Közép-Európa Kupába aktualitást nyert.

A vasárnapi budapesti konferencia mondja ki ebben az utolsó szót és aligha lehet kétséges, hogy ezuttal a két érdekelt javára történik döntés.

Szombaton és vasárnap rendezi a CAC a Jósika- és Jubilaris Kupa törversenyeket

Cluj, március 31. (Az Uj Kelet tud.) A CAC szombaton és vasárnap rendezi meg a Jósika- és Jubilaris-kupa versenyeket. A Jósika-vándordíj négyes szenior törscapatok számára lett kiírva, a Jubilaris-serleg pedig junior törvívők egyéni pontversenyére szól. A szeniorverseny szombaton este 9 órai, a junior vasárnap délelőtt 9 órai kezdettel lesz lebonyolítva a cluji római katolikus főgimnázium tornatermében. Nevezések a fővárosi Bírógógyasztárba adandók be pénteken este 8 óráig.

A tel-avivi Makkabi 7:1-re győzte le a berlini Barkochba-Hakoah futbalcsapatát

Tel-Aviv, március 31. (Az Uj Kelet tud.) A berlini Barkochba-Hakoah futbalcsapata palesztinai turáját — amelyről annak idején az Uj Kelet hírt adott — március 19-én kezdte. A berlini zsidó sportkülönítmény március 18-án érkezett Haifába. A kikötőben számos sportember a tel-avivi Makkabi elnökével az élen fogadta a németországi zsidó futballistákat. Március 19-én Tel-Aviv polgármestere, Rokach fogadást rendezett a zsidó futbalcsapat tiszteletére.

A mérkőzésre délután került sor a tel-avivi Makkabi-pályán. Mintegy ötezer néző előtt, ünnepélyes külsőségek között kezdődött a mérkőzés. A kezdetektől Tel-Aviv polgármestere, Rokach vezette. Kis ideig a vendégcsapat van fölényben, gólhelyzete is akad, a berlini középcsatár azonban késik. A következő percekben egyre jobban domborodik ki a tel-avivi Makkabi futbalcsapatának kondíció- és technikai fölénye. Az első gólt a 9. percben Donnerfeld, a bécsi Hakoah egykori játékosa lötte. Tovább is a tel-avivi Makkabi marad frontban. A berlini zsidó csapat nem találja föl magát és a féldőben az eredmény 5:0 a tel-avivi Makkabi javára.

A második féldőben kiegyensúlyozottabb a játék. Mindkét csapat változtatott felállításon, játékosokat is cseréltek. A tel-avivi Makkabi még ké gólt ér el, míg az utolsó percben a berlini csapat Falkenstein révén megszerzi a becületgólt.

A berlini csapat vereségét menti, hogy hosszú utazás után másnap játszottak, nem utolsósorban azonban az, hogy amikor hazulról elindultak, hó és hideg volt, míg Tel-Avivban a mérkőzést busz fokok melegben játszották. Ez azonban mit sem von le azon tényből, hogy a tel-avivi Makkabi kitűnően

Blum Zoltán a CAO edzője. Hirt adunk róla, hogy az oradeai zöld-fehérek vezetője ajánlatot tett Blum Zoltánnak, a Ferencváros szabadságon levő edzőjének, vállalja el a szezon befejeztéig a CAO futbalcsapatának edzői tisztjét. Az erre vonatkozó tárgyalások sikerre vezettek. Blum Zoltánt mára várják Oradea és azonnal megkezdí működését.

A Haggybor teniszszakosztálya április 15-én nyitja meg sétatéri két új vörössalakk pályáját,

Az asztaliteniszszövetség által megbüntetett játékosok és Binder volt alelnök fellebbezési tárgyalása április 2-án, pénteken lesz az UFSR előtt.

A Károly-kupa döntője, amelybe — mint ismeretes — a védő Déli Liga és a győztes Nyugati ligák kerültek, a két liga vezetőjének megállapodása szerint június 6-án lesz Bucurestiben.

SZÍNHÁZ-FILM

Ürmössy Magda a Hulló falevéiben

A művésztalentségek közül, akiket a transzilván főváros adott a magyar színjátszásnak, Ürmössy Magda futotta be a leggyorsabb karriert. Három év alatt, egészen fiatalon, a primadonnák első sorába kiűzte fel magát. Akik a Marika hadnagyát, a Ninon szerelme s más legújabb operettek rádióközvetítését hallgatták, meglepetve vehették tudomásul, hogy a fiatal cluji primadonna milyen ragyogó ének-kultúrát, bájt és közvetlenséget jelent. Az ideérkező kritikákból azt is megtudtuk, hogy Ürmössy Magda ragyogóan táncol, hódítóan elegánsan öltözködik s az ifjúság varázsa különös értéktöbbletet ad csillogó színésznői eszközeinek.

Dr. Kerekes Mária — A vén számára

Szorgalmasan folynak a próbák a pénteken este bemutatásra kerülő két darabból, amelyeknek szerzője László Miklós, a kitűnő nevű vígjátékíró. A dr. Kerekes Mária öt képes életkép telve kegyetlen életigazságokkal, de e mellett át meg át van szöve finom, hangulatos részekkel, sőt igen sok humorral is. Egy fiatal tanárnőről szól a történet, aki kitűnő tanári képességei mellett elbukott az életben s emiatt az a társadalom, amelybe voltaképpen tartozik, kiközösíti. Egy vasuti vendéglőben összehozza a sorsa egy nyolcadik gimnazista diákkal, aki könnyelmű életmódja és állandó dorbézolásai miatt ki akarnak csapni az iskolából. A fiatal tanárnő kapva az alkalmon, hogy pedagógiai érzékével megakadályozza ennek a diáknak éretlenül az élet-

A bucaresti Makkabi és Unirea Tricolor pályáját az egészségügyi sportbizottság kifogásolta, ezért bizonyos egészségügyi követelmények teljesítéséig a pályákat felfüggesztették és azokon játszani nem lehet.

Miért nem a teljes Venus? A csehek ellen készült román válogatott miképpen való összeállítása fölött a vita, főleg Bucurestiben, megkezdődött. A jobboldali lapok már jóelőre verték a dobát, hogy a csapatot szigorúan többségi játékosokból állítsák össze, a kisebbségiek teljes kizárásával, mégha ez biztos vereséget is jelentene. Az ügyben újabbán Eladescu ügyvéd, a Venus ügyvezető elnöke nyilatkozik: a válogatott csapatot a Venus és a cluji Victoria játékosai közül állítanám össze — mondja. És mingyárt csapatot is ad: Burdan, Sfera—Albu, Munteanu II (?!)—Valcov—Pop, Gruin—Munteanu I—Cociuban II—P. Valcov—Capusan. Anélkül, hogy a csapat összeállítása fölött vitába bocsátkoznának Eladescu urral — bár erre volna bőven ok — csak egyet jegyzünk meg: Az ország leg-gazdagabb, bajnokaspiráns egyesülete ügyvezető elnökének illene tudnia, ha ilyen messzemenő tanácsot ad, hogy a Victoria-ban van ugyan két Munteanu, az egyik azonban kapus. Az a Munteanu, akit jobbfedezetnek állítana be, meg az a Munteanu, akit jobbszűkítőbe tett — egy és ugyanaz, azzal a különbséggel, hogy a szóbanforgó játékos tavaly jobbfedezet volt, míg az idén jobbszűkítőt játszik. Mindenestre ezzel még egy Venus-játékos beállítására nyílik lehetőség...

Különvonat indul Clujról a bucaresti cseh-román válogatott mérkőzésre. Tekintettel a cseh-román április 18-i válogatott mérkőzésre, amely Románia sportja történetének eddig legkimagaslóbb eseménye, az egyik cluji utazási iroda elhatározta, hogy a mérkőzésre szombati indulással és vasárnap esti visszatéréssel igen olcsó társasutazást rendez.

Műhelynek alkalmas

emeleti helyiség 14x18 méter terjedelemben, Str. Reg. 83. Inf. 8 alatt

kiadó

nek üdvözlő beszédei és az ünnepelt válasza. II. A Cigány. A címszerepben Tóth Elekkel, Fényes Alice, Stefanidesz III, Kőszegi Margit, Wojticzky Elvira, Bázsa Éva, Jenei János, Borovszky Oszkár, Nagy István, Tompa Sándor, Csóka József a főszerepekben. Rendező Kádár Imre. Bérletszűnet.)

ROMÁN OPELA MÜSORA

Szerda, március 31: Carmen. (Niculescu Nico tenoristával.)

Péntek, április 2: Szimfónikus hangverseny. „Gh. Dima“, vezényel George Scăueru. Szombat, április 3 (iskolai matiné): Bohémélet.

Vasárnap, április 4 (este): Fidelio. Hétfő, április 5: Horia.

ROYAL MOZGÓ MÜSORA:

Koldusdiák. Röck Marika legszebb sláger-újonsága. Millőcker örökség, csodás zenéjű klasszikus nagyoperettje. Vasárnap délelőtt 11.20 órakor olcsó matiné 7 és 12 lejes helyárakkal. „Pompei vég-napjai“. Román-magyar feliratokkal.

EDISON MOZGÓ MÜSORA:

Premier műsor! Mindkét film román és magyar feliratokkal. I. Rose-Marie. Szentimentális film. Hans Stüwe, Herta Wokell. II. A tenger hősei. Hősi éposz a tengerészek életéből. Dick Powell, Ruby Kasler, Lewis Stone. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órakor.

MUNKAS MOZGÓ MÜSORA:

Csütörtökön, szombaton, vasárnap 3, 6 és 9 órakor. Pénteken, április 2-án kulturálo-előadás miatt nincs előadás. I. Havay éjszakák. Gyönyörű rendezésű filmpere-rett. Fősz.: Ruby Keller, Dick Powell és Pat O'Brien. II. A zsaroló. Társadalmi dráma. Fősz.: Elisa Landi és Kent Taylor. Román-magyar feliratok.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Alláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Örökbeadnánk kéthetes kislányunkat, kinek anyja szerencsétlen körülmények között hirtelen elhunyt. Cim: Fried Zsigmondné, Str. Gh. Tamas 7.

Középiskolai vagy elemista tanuló korrepetálását, esetleg kizárólag szaktanoktatását vállalok. Reg. Ferdinand 107, földszint, utolsó ajtó.

Központban komfortos 3 szobás kertes lakás kiadó. Str. Maloasa 7.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy társultam F. Fülöp ezüstéremmel és diplomával kitüntetett női szabóval. Biztosítom a t. hölgyközönséget, hogy a legkényesebb igényeknek is eleget teszünk. Szíves pártfogásukat kérem. Czinczárné női szabóság Str. Berde 2, I. em.

Segéd, ki paraszt textilszakmában tökéletesen jártas, felvétetik Réger Fülöp cégnél Cluj.

Nagy, világos, parkettes, erkélyes szoba központban, igen elegánsan burorozva (esetleg üresen is) kiadó. Klein, Str. Barițiu 16.

Héber, német oktatásra keresek tanítványokat Kérem b. címét „Házitanító“ jellegűre a kiadóba.

számár. (Rendes bérlet.)

Vasárnap d. u. 3: Csárdás. (38-adszor. Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap d. u. 6: Hulló falevéi. (Ürmössy Magda vendégjátékával.) este 9: Dr. Kerekes Mária, — A vén számára. (Harmadszor.)

Hétfő fél 9: A mosoly országa. (Ürmössy Magda vendégjátékával.) (Szu Csong: Gari Gyula, Stefanidesz III, Miklóssy Margit, Tompa Sándor, Csóka József, Deesy Jenő, Fülöp Sándor a többi főszerepben.)

Kedd fél 9: Ünnepi díszelőadás Tóth Elek színészi működésének 40-ik évfordulója alkalmával. I. A hatóságok, a Színpartoló Egyesület és a színház képviselői-

A SZÍNHÁZ HETI MÜSORA:

Csütörtök fél 9: Hulló falevéi. (Ürmössy Magda vendégjátékával.)

Péntek fél 9: Dr. Kerekes Mária, — A vén számára. (László Miklós több mint százszor adott, nagyszerű, új vígjátékai, forgószínpadon, 12 képben. Fényes Alice, Harmath Jolán, Czoppán Flóri, Tóth Elek, Kovács György, Tompa Sándor, Csóka József, Borovszky Oszkár, Lantos Béla, Deesy Jenő, Rajnai Sándor a főszerepekben. Premierbérlet. 27. szám.)

Szombat d. u. 5: Hercegi páholy. (Opérett-újonság, olcsó helyárakkal.) este 9: Dr. Kerekes Mária, — A vén

H

— Az angol nem teszi meg a monok után. Mirrors rámutat az angol uralkodó utat tenni a domban, Délafrikai heregi pár állt.

— A diákok teszt "nyilatkozat" jelentik: A megkezdtek a látkozatok a lemondanak a egyetemeken.

— Időprognózis a szél északi csapadék az o

— Bucuresti a francia nem jelentik: Több hány nap óta csón propagandázást, amely segét ismerté tapsolta.

Rendeltőrv törvény. Bu szerint Bursa zik az ipar államtitkárvélt, hogy az trösztök és h a román muzó javaslat e desen minis után rende

— Bágyad egyénekkel a egy pohár t serüviz csak csatornában keringést szá munkaképes

— Franco lengyelország jelentik: Az nap temettél cigányok v öitek meg. mániai és m tel is. Kwie bagyta.

— Nyolc nem szabad tásügyi vezé megtitotta e este nyolc nyilvános h diákokat, ak eleget, szig rendelet vég lenőrizni.

Vált

a 40-ik ju

18:19:

18:19:

18:19:

18:19:

18:19:

18:19:

18:19:

18:19:

HIREK

— Az angol uralkodópár a koronázás után nem teszi meg a szokásos körutat a dominiókon után. Londonból jelentik: A Daily Mirror rámutat arra, hogy a koronázás után az angol uralkodópár nem fog szokásos körutat tenni a dominiókon, hanem Új-Zélandban, Délafrikában és Ausztráliában a kenti heregi pár által képviselteti magát.

— A diákok megkezdték a „politikamentes” nyilatkozatok aláírását. Bucurestiből jelentik: A főiskolák hallgatói ma reggel megkezdték a törvény által megkövetelt nyilatkozatok aláírását, amelyek értelmében lemondanak minden politikai igazgatóról az egyetemeken.

— Időprognózis. Csökkenő légnyomás, enyhe szél északkeleti irányból, további lehülés, csapadék az ország déli felében.

— Bucurestiben nagy tetszéssel fogadták a francia nemzetvédelmi filmet. Bucurestiből jelentik: Több bucuresti filmszínházban néhány nap óta a francia nemzetvédelmi kölcsön propagandafilmet vetítik. A film azon részét, amely Franciaország alkotótevékenységét ismerteti a közönség ismételtent megkapta.

Rendelet törvény útján lép életbe a tröszt-törvény. Bucurestiből jelentik: A Tempo szerint Bursan képviselőt rövidesen kinevezték az ipar és kereskedelmi minisztérium államtitkárává. Ugyancsak a Tempo tudni véli, hogy az illetékes bizottság befejezte a trösztök és kartellek ellenőrzésére, valamint a román munka rendszabályozásához vonatkozó javaslat előkészítését. A javaslatot rövidesen minisztertanács elé terjesztik s azután rendeltörvény útján teszik közzé.

— Bányadt, levert, dolgozni képtelen egyéneknek a bélmozgást reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Weren József” keserűviz csakhamar megelénkíti, az emésztőcsatornában összegyűlt salakot kiüríti, a vérkeringést szabaddá teszi s a gondolkodó- és munkaképességet emeli. Az orvosok ajánlják.

— Franco tábornokra hagyta vagyonát a lengyelországi cigányok vajdája. Varsóból jelentik: Az itteni katolikus temetőben tegnap temették el Mathias Kwieket, a lengyel cigányok vajdáját, akit verekezés közben ölt meg. A temetésen résztvettek a romániai és magyarországi cigányok kiküldöttjei is. Kwiek vagyonát Franco tábornokra hagyta.

— Nyolc óra után középiskolai diáknak nem szabad az utcán járni. A helyi közoktatási vezérfelügyelőség egy rendeletében megtiltotta a középiskolai diákoknak, hogy este nyolc óra után az utcán vagy más nyilvános helyen tartózkodjanak. Azokat a diákokat, akik a rendeletnek nem tesznek eleget, szigorúan meg fogják büntetni. A rendelet végrehajtását a rendőrség fogja ellenőrizni.

Váltsátok meg a sékelt

40-ik jubiláris cionista világkongresszus választásaira!

40 שנות ההסתדרות הציונית
הקונגרס הציוני ה-40
שקלו את השקל

Megnyitjuk új áruházunkat

Cehoslovaca

AZ ELSŐ ÉS EGYETLEN SPECIÁLISTA VALLALAT, AMELY A RUHÁZATI CIKKEKET MŰVÉSZI KIALLÍTÁSBAN HOZZA KI

EGY ÚJ ÁRUHÁZAT LÉTESIT

CLUJ

STR. I. G. DUCA 3
sz. alatt is

Férfi, női és gyermek ruházati-cikket

EREDETI GYÁRI ÁRAKON!

Cehoslovaca

BUCUREȘTI: STR. BERZEI 100, BUL. ELISABETA 8-10, CAL. GRIVITEI 159, STR. SELARI 13, PL. DEȘTI-GALATI, CRAIOVA, BRASOV, TIMISOARA, CERNAUTI, CLUJ

— Az olasz sajtó kommentárjai az angol sajtó olaszellenes kampányához. Rómából jelentik: A Stefani jelentése szerint az összes ma reggeli római lapok foglalkoznak az angol sajtó állítólagos állhíreivel. A Popolo di Roma szerint Olaszország azt hitte, hogy a gentlemen's agreement aláírásával tisztázódott minden, ami Olaszországot távolartotta Angliától. Azonban az aláírást követő második napon már látni lehetett, hogy a helyzet nem változott. A két ország között nincsen érdekvizálly. Olaszország nem veti el semmit Angliától és nem tartozik neki semmivel. Az angolok olaszgyűlöletének csupán pszichológiai jellege van és ezt a lelki állapotot az angol sajtó nem akarja elismerni. Az angol közvélemény azt szeretne volna, ha Olaszország nem hódítja meg Abesszíniát. Az angol sajtó olaszgyűlölete egészen odáig megy el, hogy megfélekedzik a bolsevizmusmal szembeni természetes ellenszenvéről és teljes erővel a fasiszta Olaszországot támadja.

— Az új költségvetési évben a kormány se nem vásárol, s nem épít ingatlant. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium közzétette a költségvetési év 1937-38. évi költségvetéséről szóló törvényt. A költségvetés előirányzatának megfelelő mértékben lehet folytatni. A pénzügyminisztérium elrendelte az 1936-37. költségvetési év lezárását. Amennyiben április 1-ig az összes befizetéseket és kiutalásokat nem lehetett lebonyolítani, a költségvetési évet április 11-ig meghosszabbították. Valószínű, hogy az előirányzatot meghaladó többlet cca 800 millió lej lesz.

— Nyolcvan százalékkal emelkedett az arany világtelmele. Londonból jelentik: A Daily Herald kiemeli, hogy az arany világtelmele 1930 óta 80 százalékkal emelkedett. A lap szerint ez elkerülhetetlenné teszi az aranyalapra való visszatérést.

— Évenként 3000-re korlátozzák a brazil bevándorlók számát. Rio de Janeiróból jelentik: A külkereskedelmi szövetség tanács arra kérte Vargas elnököt, korlátozza 3000-re az évenként Brazíliába bevándorlók számát.

— Nyilvánosságra hozták a Szovjetunió 1937-ik évi nemzetgazdasági terveit. Moszkvából jelentik: A Tass távirati iroda híradása szerint a Szovjetunió 1937. évi nemzetgazdasági terveit nyilvánosságra hozták. A jelentés bevezetésében ismerteti a nehéz és élelmiszeriparban tavaly elért sikereket, valamint azon hibákat, amelyek késedelmet okoztak. A terv szerint az ipari össztermelésnek 103 milliárd rubelt kell kitenniük ebben az évben. Negyvenmilliárd kilowatt óra, 150 millió tonna szén, 32 millió tonna nyersolaj, 16 millió tonna vasérc, 20 millió tonna acél, 1900 mozdony, 145.000 tonna réz, 44.000 vasuti kocsi, 220.000 autó, 4 milliárd méter gyapotszövet termelését írja elő az új terv.

— Tegnap megkeresztelték a norvég király unokáját. Oslóból jelentik: Az oslói püspök tegnap megkeresztelte Harald herceget, Haakon norvég király unokáját.

— Ujjászervezik a francia rendőrséget. Párizsból jelentik: A rádió jelentése szerint az utóbbi időben történt véres tüntetésekre tekintettel, ujjászervezik a francia rendőrséget. A régi keretek ugyanis nem felelnek meg az új idők követelményeinek.

— Az új repülőbéllyeg törvény magyar dr. Mandel Fordító Irodában Cluj, Memorandumul 24. Ára 20, vidékre 30 lej.

? WEROX ? USA patent
Használja Ön az
WEROX
áramszűrőt és zöreimentes rádiózásban lesz része. Áramfogyasztását redukálja és lámpáját óvja. Lei 240. Minden rádiószaküzletben.

— A Lerescu zsidó színház bucsuelőadása. Vasárnap este a cluji zsidó közösség lelkesen ünnepelte Adela Lebert, a világhírű zsidó énekesnőt és színésznőt, aki egy kitűnő színházi együttes keretében lépett fel s igazi zsidó művészetet nyújtott. A vasárnap esti nagy siker arra indítja a társulat igazgatóját, hogy április 3-án, szombaton este 9 órai kezdettel bucsuelőadást tartson, ugyan csak a katolikus gimnázium nagytermében. A kitűnő együttes a kiváló színésznővel a címszerepben „Wie iz majn Kind” (Man stetele Beltz) című darabot játssza és pótlólag előadja a Die Schwiäger című egyfelvonásos vígjátékot is.

Női divat-ujdonságok
JOLIE-nál
MEMORANDULUI 41

— Súlyos vasuti szerencsétlenség Franciaországban rengeteg áldozattal. Párizsból jelentik: Dax állomáson a Bordeaux—Bajonnei Rapid vonat az egyik átjárónál kicsiklott. Négy vagon a töltésről a mélybe fordult, ahol nagyobb mennyiségű felgyülemlett víz olt. Az áldozatok pontos számát nem tudják. Eddig 3 halottat és 60 sebesültet szedtek össze. Három sebesült állapota életveszélyes. Újabb jelentés szerint a szerencsétlenség féktörés okozta. Hivatalos híradás eddig egy halottat és 44 sebesültet tud. A mentési munkálatok az összes környéki hatóságok részvételével folynak. A forgalom több órán át szünetelt. A vizsgálat a szerencsétlenség okát most igyekszik pontosan tisztázni.

— Istentisztelet. A Peszach ünnep utolsó napjainak imarendje a Regele Ferdinand uti nagy zsinagógában a következő: Április 1. és 2. csütörtök és péntek az esti ima kezdete háromnegyed 7 órakor, 2. és 3. péntek és szombaton a reggeli ima kezdete fél 8 órakor, a muszaf ima kezdete 10 órakor. Megemlékezés az elhunytakról (Mazkir) szombaton a délelőtti istentisztelet keretében.

— Ertesítés. A f. évi április hó 2-án Söví sel Peszách délelőtt 10 órára hirdettet és Bloxenheim Simon rabbi hitközségi dajen által tartandó drose elmarad. A „Poale Cedeck” templombizottsága.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, április 1.

Bucuresti, 6.30: Torna, zene, szakelőadás, orvosi tanácsadó, hírek. 13: Hírek. 13.10: Cristea zenekar. 16.45: Előadás. 18: Lemezek. 19: Csevegés. 19.10: Lemezek. Felolvasás. 20.20: Michail Radu zongorázik. 20.45: Lemezek. 21.15: A filharmonikusok hangversenye, hírek, lemezek. 23.50: Hírek.

Budapest I. 7.45: Torna, lemezek, étnud. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.05: Cigányzene. 13.30: Hírek. 14.30: Hanglemezek. — 15.40: Hírek. 17.15: Előadás. 17.45: Hírek. 18: Előadás. 19.10: Felolvasás. 19.40: Zongoraverseny. 20.20: Előadás. 21.10: Kisszinpád, vidám jelenetek. 23: Hírek. 23.20: Hangverseny. 24.30: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Budapest II. 18: Előadás, hanglemezek. 19.40: Angol nyelvoktatás. 20.20: Szalonzene. 21.45: Hírek.

Bécs, 8.10: Lemezek. 11.50: Lemezek. 13: Könyvi zene. 14.45: Lemezek. 16.15: Mese dalokkal. 18.20: Szopránének. 18.40: Zongoraverseny. 22.30: Rádiózenekar. 24: Táncczene.

Varsó, 18.15: Zongoraverseny. 19.20: Hangverseny. 19.35: Lemezek. 22.50: Zenekar. — 23.45: Táncclemezek.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Sz. P., Satumare. Kérdésére érdeklődtünk Párizsban és Bécsben, valamint illetékes helyeken. A beérkezett válaszokból megállapítható, hogy a kivándorlásra nincs lehetőség. Amint ez lehetséges lesz, lapunkban hírt adunk róla.

UJ KELET Legújabb hírek

Megfordult a helyzet a spanyol frontokon

Franco tábornokot elkedvetlenítette az ellenőrzés és még egy utolsó offenzívára készül Madrid ellen

Burgos irányában nyomulnak elő a kormánycsapatok

London, március 31. A spanyol felkelők harctéri főlénye, guadalajari offenzívájuk teljes összeomlása óta megtörtnek mondható. A kormánycsapatok nemcsak, hogy visszafoglalták a mintegy husz kilométernyi mélységben benyomott guadalajari frontszakaszukat, hanem Miaja tábornok ellenoffenzívája a felkelő-csapatokat jóval messzebbre vetette eredeti kiindulási pontjuktól. A többi frontszakaszon is lényeges változás észlelhető a katonai helyzetben.

A változott spanyol harctéri helyzet élénk visszhangra talál ugy az angol, mint a francia közvéleményben, illetőleg sajtóban.

A párizsi és londoni sajtó szinte egy időben és egyöntetűen állapítja meg, hogy Francoék katonai helyzete kedvezőtlenül változott, amelyet az ellenőrzés általánossá tétele valószínűleg még csak súlyosítani fog.

Főlénybe kerültek a kormánycsapatok

Londoni jelentés szerint az angol lapok vezetőkörében foglalkoznak a spanyolországi polgárháború harcterein kialakult új helyzettel, amely súlyos nehézségeket gördit Franco tábornok, illetőleg a felkelők céljai elé. A News Chronicle a harctéri helyzettel foglalkozva, megállapítja, hogy a spanyol frontokon a helyzet teljesen megfordult. A kormánycsapatok sorozatos győzelmeiket aratnak, amelyeknek döntő hatásuk lesz a polgárháború további sorsára.

Nem kétséges, hogy Francoék éppen súlyos katonai helyzetük miatt még egy elkéseredett offenzívára készülődnek Madrid ellen, mihelyt az idő jobbra fordul.

Ha ez a Madrid elleni offenzívájuk nem vezet sikerre, akkor remélni lehet, hogy a borzalmas spanyol polgárháború mihamar véget ér.

Franco tábornokot elkedvetlenítette az ellenőrzés bevezetése

Párizsi jelentés szerint, hasonlóan az angol lapokhoz, a francia lapok figyelmét is csaknem teljes egészében a megváltozott spanyolországi helyzet köti le. A L'Ordre felveti a kérdést, hogy vajjon a burgosi kormány nem-e készül olyan incidensek kirobantására, amelyek súlyos következményekkel járnának.

Kétségtelen, hogy Franco katonai helyzete már korántsem olyan kedvező, mint ez előtt néhány héttel volt.

Franco tábornok kelleetlenül kénytelen tudomásul venni a teljes ellenőrzés közeli bevezetését, amely mélyen lehangolja a felkelő-köröket. A burgosi kormány körében éppen ezért felvetődött annak lehetősége, hogy valamilyen drámai incidens kirobantásával, amelybe Anglia és Franciaország is belekeveredne, ellentétet próbál szítani, a londoni benemavatók bizottság körében, hogy ezzel megbénítsa, vagy csödbe vigye

Ezzel egyidejűleg ugy a francia, mint az angol sajtóban az az aggodalmas kérdés merül fel, hogy vajjon Francoék éreze egyre tarthatatlanabbá váló helyzetüket — nem-e fognak olyan kétségbeesett eszközökhöz folyamodni, amelyek felboríthatnák a jelenlegi helyzetet és nemzetközi konfliktusokhoz vezetnének? A francia sajtó ezzel a kérdéssel kapcsolatban annak a véleményének ad kifejezést, hogy Francoék aligha fognak ehhez a végső eszközökhöz folyamodni, mert nem tehetik ki magukat annak, hogy az ellenőrzés nyílt megszegésével Anglia és Franciaország elszánt fellépésének tegyék ki magukat. Az angol sajtó szerint Francoék még valószínűleg meg fognak próbálkozni egy Madrid elleni offenzívával, amelynek sikertelensége esetén a spanyol polgárháború drámai gyorsasággal fog közeledni a befejezés felé és ez a befejezés Francoék vereségét fogja jelenteni.

a benemavatók bizottságát. Ez maga után vonná az ellenőrzés megszüntetését, aminek révén Olaszország és Németország ismét fokozott mértékben támogathatná Francoékot.

A lap azonban e kérdés felvetése után megállapítja, hogy a jelenlegi légkörben Francoék eme szándékának igen kevés sikere lehet.

A Le Peuple a zendülők flottájának kalóztetteire mutat rá és hivatkozik Hollandia érélyes fellépésére. Sajnálatosnak tartja, hogy sem Franciaország, sem Anglia nem adták bizonyítékát a Hollandiához hasonló határozott magatartásnak Franco tábornokkal szemben és így csak türelmüknek köszönhető a támadások megismétlése.

A valenciai kormány lemondott az önkéntesek kérdésének a Népszövetség elé való terjesztéséről

Londoni jelentés szerint a valenciai kormány véglegesen lemondott azon szándékáról, hogy az önkéntesek kérdését a Népszövetség elé terjessze. A valenciai kormány azért határozta el magát erre, mert terve nem talált tetszésre a londoni kormány előtt. Gibraltári jelentés szerint a valenciai kormány hivatalos távirati irodája arról értesül, hogy a felkelők ellen irányuló és Tetuanban leleplezett összeszküvésnek egyidejűleg kellett volna kitörnie Ceutaban, Laracheban és más városokban. A felkelők 1150 letartóztatást eszközöltek a kormány-nyal szimpatizáló összeszküvők köréből.

Mexikó is hajlandó alávetni magát a benemavatók követelményeinek

Mexikói jelentés szerint a mexikói kormány részletesen foglalkozott a londoni benemavatók bizottság jegyzékével, amelyben többek között a mexikói kormányt is felkérte, hogy tanulmányozza a benemavatók bizottság kérését a mexikói kormány részéről. A mexikói kormány ezel kapcsolatban megállapítja, hogy a felszólításnak eleget tesz ugyan és hiú marad a benemavatók elvéhez, de kötelességének tartja megjegyezni, hogy igazságtalannak tartja, miszerint a törvényes spanyol kormánytól megtagadták a nemzetközi segítséget, amely csak árthat a valenciai kormányban. A felkelők sevillai rádió-jelelése cáfolja azokat a híreket, amelyek szerint a kormánycsapatok sikereket értek volna el Pozoblanconál.

Francia hajóra tüzeltek a felkelők

A Havas bayomei jelentése szerint a Cap Falcon francia teherhajót Algirből jövet teg-

nap délelőtt feltartóztatta egy felkelő hadihajó, miután több lövést adott le rá. A hajó 15 mérőlényire volt Santandertől és borral, valamint gabonával volt megrakva. A Cap Falcon az első lövésre azonnal megállt. A felkelő hadihajó, miután észrevette hibáját, azonnal ultraengedte a Cap Falcon, amelynek kapitánya nem érti, miért lőttek hajójára, amikor a francia zászló messziről látható volt. A Cap Falcon feltartóztatásának híre élénk megbotránkozást váltott ki a tengerészeti körökben. A Cap Falcon kapitánya azt hiszi, hogy egy hajónak, vagy bármely más hajónak feltartóztatása is azt a célt szolgálja, hogy incidensek robbanjanak ki, amelyek következtében a nemzetközi ellenőrzés lehetetlenné válna, mert egyik sérített állam megtorlásokhoz folyamodna.

Bilbaói jelentés szerint José Diez kormány hadihajó harcba keveredett az Espana felkelő páncélosal és néhány kisebb felkelő hajóval a Gascogne-öbölben. A Jose Diaz nem érte lövédek, viszont az Espanát a kormányhajó legénysége szerint eltalálták.

Burgos irányában nyomulnak előre a kormánycsapatok

Barcelona jelentés szerint az ottani néptörvényszék 20 évi börtönrre ítélte Jeanne Constance Georgel, alias Vera Veranicl francia táncosnőt, aki a felkelők javára kémkedett.

Madridi jelentés szerint a kormánycsapatok Miralvió meghódítása után elfoglaltak még néhány stratégiai pontot, amelyek Saelices de Lasal közelében uradják az ellen-

Radio Columbia Ingelen
1937. typ.
Constructio-
Piața Unirii 31. Telefon: 93.

séges állásokat. Több kormányrepülőraj működött közre.

A baszk kormány sajtóirodájának jelentése szerint a kormánycsapatok Burgos tartományban offenzívába kezdtek és Burgos irányában három-öt kilométernyi területen előrenyomultak.

Franco tábornok Spanyol Marokkóba érkezett

A Havas jelentése szerint a felkelők vezérkara meg van győződve arról, hogy csak szimultán, több pontról elindított és erőteljes tüzérési előkészítésre bevezetett támadás tudná Madrid sorsát eldönteni. Ennek elvárásában a felkelők Asturia és Teruel területén folytatták katonai műveleteket. A felkelők repülői bombázták az andujari kormánypárt repülőteret és 12 repülőgépet megsemmisítettek. A ködös időben észrevétlenül sikerült a repülőteret megközelíteniük.

Az Evening News ugy értesül, hogy Franco tábornok a Spanyol Marokkóba érkezett.

Néhány nap mulva teljes lesz az ellenőrzés a spanyol határokon.

Gejzir tört elő egy bucaresti régi ház lebontásánál

Forró víz és kénés gázok toltak elő a Luca P. Niculescu ház lebontásánál

BUCURESTI, március 31. A Bratiann-bulvárd meghosszabbítására irányuló munkálatok során lebontanak több házat. Ezek között van a volt Luca P. Niculescu-féle épület is. Amikor ma a munkások a ház lebontásával voltak elfoglalva, adott pillanatban gáz tört elő a ház pincéjéből, majd forró víz kezdett ömleni. Rövidesen füst töltött elő a mélyből, megakadályozva a munkálatok folytatását. A különös tümenyt földalatti zajok kísérték. A szomszédos kereskedőket pánik fogta el. A hatóságok csendőrsztagokat vezényeltek ki a helyszínre, amelyek elzárták a házhoz vezető utakat. Később az épület maradványai beomlottak és öt méter mély szakadók keletkeztek, amiből víz buzog elő és kénés gázok tödulnak elő. Szakértő bizottság szállt ki az esti órákban.

6-6 hónapi fogházra ítélték a közokirathamisító oradeai rendőrkomiszárokat

Oradea, március 31. Kétnapi tárgyalás után ma hirdetett ítéletet az oradeai törvényszék Gh. Izvoareanu és D. Roca rendőrkomiszárok közokirathamisítási bűnperében. Egy Imre Imre nevű kocsmáros Bot Joan ügyvédi irnokon keresztül megbízást adott a két komiszárnak, hogy megfelelő rekompenzáció reményében szerezzenek számára engedélyt ahhoz, hogy lokáljában ugynevezett konzumnőket foglalkoztathasson. Ismeretes, hogy ezt az egészségügyi törvény és megfelelő belügyminisztériumi rendelkezések tiltják. A két komiszár teljesítette a megbízást és különböző engedélyeket állítottak ki, amelyekre ráhamisították dr Popovici oradeai rendőrkesztor nevét.

A törvényszék bűnösnek mondotta ki a vádlottakat és a két komiszárt, valamint Bot Joan irnokot 6-6 havi elzárásra és politikai jogaiknak 1 évre való felfüggesztésére ítélte. Imre Imrét felmentette a törvényszék.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baros L. Pop 10. Telefonszám: 8-61.

CENZURAT

Tavaszi szövetujdonságaim
megérkeztek. Dús választék.

Silberger Ernő

uridivat szalon Cluj, Regele Ferdinand 2 a. Platsintár felett.

Exa post
...
Többes
kérdés
A fenti c
zik, hogy v
néhány kül
részében
miniszterel
és a magy
tos megjeg
Van azo
mely az á
minket, z
pen érdeke
Többek k
„Román
kisebbségi
az alkotm
zeti külön
rok egyeni
szövetségi
európai o
konferenci
ezt azonl
aminek az
ezek az e
sebbségel
zetségeke
nek.
Eddig s
venen érd
A miná
désétől v
izgalmas
amikor a
kellert ve
Azóta a
tást követ
Ha téhá
hogy az
den álám
pitanunk,
jog a leg
kormányk
gelték a
hetőségei
De az s
észrevétel
alkotmány
biztosítási
vetési t
meg álla
számára
szánu e
nagyobb
Etnikai
alkor az
óta nem
gánvállal
röl keresi
gal, hogy
kat alk
A felső
egyáltalá
lami hiva
talan?
törvényel
sértő for
gálják?
Az alk
kolózni e
végén se
versul e
használt
éve meg
„Náru
ségi lakó
a nemze
teremtet
területet
kulturális
hogy fej
kifejless
Ez az
hangsúly
román p
kedelem
cikkről
rengeteg
Románia
társára
számára
Ennek
het az
ségiak
vel és
ipar- és
ják roh